XIX. évf. 285 sz. 1942 december 19 szombat Ára: 12 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Előfizetési ár: havonta 3 pengő, negyedévre 8.70 pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

A.M.N. MÚZEUM HIRLAPGYŰJTEMÉNY

Kétszázezer pengős

befektetéssel végre megindulnak a hírek szerint azok a munkák melyek *a hajdúszoboszlói mélyfúrás meleg vizének kiaknázását a fürdőzésen túl is értékesíteni akarják.* Örömeml halljuk a hírt, hiszen annak idején, évekkel ezelőtt mi voltunk az elsők, akik felvetettük a gondolatot, hogy *mi mindent lehetne teremteni ezzel az Istenadta nagy áldással.* Panorámának beillő képet festettünk arról, hogy *milyen sorban indulnak januarban primőrökkel a megrakott vonatok a világ minden tája felé és visznek az áldást* szerte idegen országok felé. Leírtuk, hogy milyen berendezésekkel lehetne megteremteni azt, amit minden nagyobb megerőltetés nélkül minden más helyen régen megcsináltak volna már...

Persze, a kép felette tetszett mindenkinek, de a tervből semmi se lett.

Pedig akkor is nagyon komolyan gondolkoztak illetékesek és illetéktelenek a hír fölött.

Különösen tetszett, amikor elmondtuk, hogy *Belgiumban például drága szénnel fűtött üvegházakban végeznek hasonló kultúrát a termelés terén* és mi számokkal bizonyítottuk, hogy itt mindezt ingyen és bérmentve adja az Úristen a magyaroknak, csak éppen meleg, üvegből készült házakat kellene építeni.

Akkortájt épült is egy szikrányi *kis épület, ahol aztán teleltették a fürdő évelő virágait igen szép siker mellett.*

Most, amikor a terv újra felbukkant, egy kis számítást csinálhatnánk, ha volna bőségesebben időnk és csillagászati számok jönnének ki, hogy mi minden erő és hő ment semmibe éveken keresztül a téli időkben a szoboszlói hőforrás hallatlan gazdag tárházából. A szabad természet fűtötte ez a természetes meleg és a szabad természet azért nem alakult át, maradt az, ami eddig volt.

Különösen elgondolkoztató ez *a roppant erő és hőforrás ma,* amikor olyan nehéz tüzelőhöz jutni és nagyon sokba kerül húsz fokra felfűteni a lakásokat. A szoboszlói forrás vize hol áll ettől a húsz foktól és hány, meg hány lakást fűthetnének vele, ha volna megfelelő berendezés is hozzá.

Nos, ami késett, az elkésett, de még mindig lehet, sőt kell tenni ezen a téren is. Az idők még nehezebbek lehetnek és bármi történik, az energiaforrások ma igen nagy szükségünk lesz.

Csak úgy véletlenül jutott eszünkbe, hogy a franciák is fúrnak mély kutakat Algir, Tunisz vidékén és olyan jól sikerültek ezek a kutak, hogy *természetes meleg vizük fölé mindjárt roppant méretű mosodákat állítottak fel* és kifizető volt, hogy a Földközi tengeren át hajóval szállítsák a szennyest a tuniszi algiri természetes melegvizű kutakhoz épült mosodákba...

Nem megvetendő gondolat volna ez sem, amúgy magyar módra, ha netalán tán ez is tervezetbe kerülne. Ezer és száz módot nyujt a magyar föld, sajnos, mi nem igen sietünk a kihasználással. Úgy gondolkozunk hogy sebaj, lesz még a fiainknak is mit megvalósítani.

Nem mondom, ez is szempont, ez is igen szép, de egészen bizonyos, hogy fiaink életében is lesznek olyan adottságok, melyeket ők használhatnak ki pompásan. Erős a reménységünk, hogy ők aztán ki is használják majd annak idején.

Ma azonban nekünk kell ilyen kihasználó alkalmat minél többet teremteni és úgy próbáljunk élni, hogy minden ingyen adott javat nagyon drágán kamatoztassunk.

Az a kétszázezer pengő kezdetnek jó, de itt nem állhat meg a gondolat, ezt mindenki látja, mert ennél többet ennek a tizszeresét is nagyon, de nagyon jól be lehetne fektetni és már egy esztendő alatt olyan, de olyan hasznot jelentene, amiről csak álomban szabad gondolkozni. Csak arra utalunk, hogy a mai főzelékes világban milyen nagyszerű valóság lehetne az, hogy az elmaradt riviérai, olaszországi kora tavaszi borsók, salátak, zöldbabok és más, békében is méregdrága csemegék helyett most Szoboszló hozná forgalomba tömegben és megfizethető áron a magyar piacokon ezeket a kincseket. Felérne egy második nagyszabású aratással. Föld van bőségesen, anyagot is csak elő lehetne varázsolni, ha nagyon akarnánk, a hőenergia pedig túlzottan ott párolog most is a szoboszlói fürdő tájékán...

Ne várjuk mi azt, hogy még több jó teljen el, próbáljuk meg magunk megteremteni azt, amit évekkel ezelőtt egyik neves külföldi vendégtől éppen a szoboszlói fürdő vendéglőjében hallottam, amikor erről beszélgettünk. Az illető úriember rám nézett és azt mondta:

— Uram, minálunk ezért az ötletért nem aranyat, de gyémántsót fizetnének, ha megvolna hozzá az ötlet alapja is ez a temérdek kincset érő energiaforrás...

Nyeltünk egyet, mosolyogtunk és azóta is sokszor jutott eszünkbe az ötlet, a mesebeli kép az épülő melegházakról, üveghodályokról, induló vonatrakomány primőrökről...

A KOLLÉGIUM 150 HOLDAS FÖLDBIRTOKOT ÖRÖKÖLT

Kemény elhárító harcok a doni arcvonalon

A Volga és a Don között német hadosztályok áttörték a szovjet állásokat — Magyar légierők is résztvettek a harcokban

Líbiában tervszerűen folynak a tengelycsapatok hadműveletei

Rómában erélyesen cáfolják az angol forrásból származó közléseket a tengelyerők kettévágásáról és körülzárásáról

Észak-Afrikában a mostani világháború legérdekesebb hadművelete folyik.

A legújabb fejleményekről az olasz hadijelentés a következőket mondja: A sirtei sivatagban továbbfolytak a gépesített páncélosok harcai, ellenséges harci gépkocsik megkísérelték feltartóztatni a nyugat felé előrehaladó egységeinket, de kísérletüket meghiúsítottuk.

A német hadijelentés azt közli, hogy Líbiában a német-olasz páncélos hadsereg hadműveletei továbbra is tervszerűen folynak, bár a brit páncélos kötelékek ismételt oldaltámadásokkal kísérelték meg azok zavarását, eközben súlyos veszteségeket szenvedtek.

Kairóból érkező jelentések szerint a líbiai hadszíntéren a brit hadvezetőség helyesebbnek látta, ha nem próbálkozik a partvidéki országúton követni Rommel csapatainak mozdulatait, hanem cserélyett 150 kilométeres kerülőre vállalkozott a sivatagon és dél felől igyekezett kerülő úton a németek nyomába jutni. Rommel azonban idejekorán felismerte ezt a manővert és nyomban elrendelte a visszavonulást, amint a felderítők hírül hozták, hogy a brit csapatok bekerítéssel kísérleteznek.

Berlinben katonai szakértők hangoztatják, hogy az északafrikai hadszíntérre vetett pillantás világosan megmutatja, hogy milyen stratégiai pontoknak van elsősorban jelentőségük. A messze délre benyúló Nagy-Szirtiszöbölnek semmiféle hadászati értéke nincs, mivel egyrészt túlmesszire van az európai kontinenstől, másrészt nincs közvetlen összeköttetésben a fontos afrikai területekkel.

A Földközi-tenger hadászati kulcsállása az északafrikai partvidék hídfőszerű kiugrása Bizerta és Tunisz vidékén. Ez a hadászati kulcspozíció azonban, éppen úgy, mint a nyugatra kinyúló partvidék, valamint a keleti tuniszi partvidék a hozzá csatlakozó Tripolitániával szilárdan német kézben van. Ameddig a tengely az úr ezeken a fontos területeken, addig nem csupán ellenőrizheti a Földközi-tengeren átmenő forgalmat, hanem meg is akadályozhatja. E szempontokból kiindulva, berlini katonai szakértők a legutóbbi líbiai harcoknak nem tulajdonítanak döntő fontosságot, mivel azt is hangsúlyozzák, hogy Montgomery tábornoknak még nagyobb távolságon át kell megküzdenie az utánpótlás nehézségeivel.

NEM SIKERÜLT A ANGOLOKNAK ELVÁGNI A NÉMET-OLASZ JOBBSZÁRNYAT

Az Interinf közlése szerint azok a nagy vér- és anyagveszteségek, amelyeket az olasz és német biztosító erők az elmúlt napokban az angol 8-ik hadseregnek okoztak — 48 órán belül 42 páncélost vesztettek a britek —, Montgomeryt december 16-án arra kényszerítették, hogy nagyobb szünetet tartson a harcban és átcsoportosítsa erőit. Csak csütörtökön folytathatta újonnan felvonult alakulatokkal fokozott erővel kísérleteit, hogy elvágja a német-olasz páncélos hadsereg jobbszárnyát. A német utóvédek ezeket a kísérleteket meghiúsították s az ellenségnek nagy veszteségeket okoztak. A parti útvonal ellen intézett valamennyi angol előretörés kudarcot vallott a német védőerők ellenállásán, akik a sivatagban újra meg újra előgördülő angol páncélos kötelékeket a hosszú támadó arcvonal valamennyi pontján hatásos tűzzel fogadták. Alkonyatig ezek az átkaroló mozdulatok is sikertelenek maradtak. A csatatéren 28 angol páncélos maradt roncsolatlan és használhatatlanná téve. Köztük néhány egészen a parti útig jutott és ott megsemmisült. A német-olasz erők zöme közben zavartalanul, nyugodtan folytathatta tovább mozdulatait.

Római illetékes körökben határozottan megcáfolják az angol forrásból származó közléseket, amelyek szerint a líbiai olasz-német páncélos hadtesteket kettévágták és jelentős erőket körülzártak.

A KELETI ARCVONAL

— mint a Német Távirati Iroda közli — a megszilárdulás jegyében áll. A Kaukázus magas hegységeiben a hőréteg következtében csak a német vadászezredek rohamcsapatvállalkozásaira kerülhetett sor. Átlag 3—4 ezer méter magasan tartják a német hegyi vadászok a hágókon az elért vonalakat. Alagir térségében az elmúlt hét harcaiban megint nagyobb bolsevista erők semmisültek meg. A tereki szakaszon változatlanul hiába igyekezett a szovjet a Groznijra nehezedő nyomást enyhíteni. A Sztalingrádtól délnyugatra levő térségben sikerült a német csapatoknak az ellenség veszteségteljes támadásával szemben további helyi előrenyomulást elérniük és eközben elfoglaltak egy erősen megszállva tartott ellenséges magaslati állást. Sztalingrád gyárnegyedében szétverték a szovjet helyi támadó kísérleteit és megsemmisítettek több ellenséges rohamcsapatot. Sztalingrád 24 kerülete közül 22 változatlanul szilárdan német kézen van. A középső szakaszon szintén összeomlottak az ellenség újabb nagy veszteségek árán megkísérelt támadásai. A doni arcvonalon továbbfolynak a kemény elhárító harcok.

A kemény elhárító harcokban, melyek éjjel-nappal folytak a doni arcvonalon, a magyar légi erők tevékeny részt vettek.

A Don és a Volga között egy német előretörés, amelyben páncélosok és alacsonyan támadó repülők is résztvettek, heves páncélos és légicsatára vezetett és teljes német sikerré alakult ki. A németek elfoglaltak egy, a hadműveletek folytatásához fontos magaslati állást és jelentős területnyereségre tettek szert.

A nagy Don-kanyarulatban a szovjet, vadászhadosztályainak igen nagy mértékű bevetésével és nagy páncélos erők felhasználásával megismételte támadásait. Mindenütt visszavertük őket és emberben, anyagban

Negyedév alatt 120 mázsa zöldkeresztes ingyencukrot osztottak ki Hajdú vármegyében

Hajdú vármegyében a tisztiőorvosi hivatal felügyelete alatt megszervezett zöldkeresztes szociális akciók nagyon szép eredményeket mutatnak fel és komoly segítségét jelentik a csecsemő- és anyavédelem kapcsán a falvak és községek lakosságának.

Hajdú vármegyében negyedév alatt **900 hat éven aluli és 900 6—11 éves korú gyermek**, tehát összesen 1800 gyermek és 300 terhes és szoptatós nő részesült az ingyen zöldkeresztes cukorakcióban, **melynek során 12.000 kilogramm cukrot osztottak ki.**

Hasonló eredményes megszervezést nyert a megyében a zöldkeresztes tejakció. A 12 éven aluli gyermekek, valamint a szegény terhes és szoptatós anyák részére 11.200 pengős keretben folyik le a tejakció. Felesleges rámutatni ennek az intézkedésnek jelentőségére, mely által a legfontosabb élelmezési cikket, a tejet biztosítják az arra legjobban rászorultak részére. Püspökladányban, Nádudvaron, Hajdúdorogon, Hajdúszoboszlón és Hajdúnánáson tejbeszerzési nehézségekkel kell megküzdeni, azonban az akció vezetői mindent megtesznek, hogy a kérdést kielégítően megoldják. A jövő év januárjától három hónapon át már is biztosítva van a zöldkeresztes gyermekétkeztetési akció is, a szükséges élelmiszereket már beszerezték. Hajdúnánás, Mikepércs, Téglás, Józsa, Hajdúszovát és Hajdúsámson **községeknek a zöldkeresztes női** tejakcióra is kiutalták a rendelkezésre álló összeget.

— **Letartóztattak Nyiregyházán egy faárdrágítót**, aki a piacon az akácfát 16 pengőért árusította. A faárdrágító, Kosalár Pál földműves a törvényszék fogházába került.

KÖZGAZDASÁG

Haszonbérmérséklés vízkárok esetén

Az 1941—42. gazdasági évben is felléptek az ország egyes részein olyan nagymértékben vízkárok, hogy az elmult években kiadott rendelkezésekhez képest szükségesnek találta a kormány ez évben a haszonbérmérséklési eljárást rendeleti úton szabályozni.

A rendelkezések szerint **automatikusan haszonbérmérséklést vehet igénybe az a haszonbérlő**, akinek bérletén lévő ingatlanok földadóját a vízkárok miatt legalább felerészben törölték, ha a szerződés hat évet meg nem haladó, négy évnél kevesebb bérleti idő van hátra és az ingatlan 100 kat. holdnál kisebb. **A haszonbérmérséklés mértéke 50 százalékos földadótörlesztésnél 25 százalék, 75 százalékosnál 50 százalék és 100 százalékosnál 75 százalék.**

A rendelet a továbbiakban intézkedik arról, ki és miként veheti igénybe a haszonbérfizetési halasztást.

Hirdetmény

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy folyó évi december 21-től, hétfőtől kezdve 1943 januárig bezárólag **a MÁV pályaudvar—gazdasági akadémiai (pallagi) vonalon a hétköznapokon eziőszerint érvényben levő menetrendet megszüntetjük** és helyette az alábbi menetrendet lépteljük életbe:

1. MÁV pályaudvartól Gazdasági Akadémiára indul: **8.43**, 11.10, 13.06, 17.18 és 21 órakor.
2. Gazdasági Akadémiáról MÁV pályaudvarig indul: 7.21, 12.22, 13.46, 17.58 és 21 órakor.

A vasárnap és ünnepnapokon eziőszerint érvényes menetrend továbbra is érvényben marad.

A Debreceni Helyi Vasút Rt. üzletigazgatósága.

SPORT

Érdekes Magyar Kupa mérkőzések lesznek vasárnap. Legnagyobb érdeklődés a Ferencváros—Gamma, Ujpest—Nagyvárad és a Vasas—BSZKRT mérkőzésekre kíséri, bár a Szeged—Kispest, DiMÁVAG—Szolnok mérkőzés is jó sportot ígér.

Az Ujpest edzője Lucz Lajos lesz tavasztól. Takács Géza az amatőrcsapat edzéseit fogja vezetni.

Ma kezdődik az első országos levente birkozóbajnokság, melyen a VI. hadtest leventéitől ugyancsak kitünő szereplés várható.

A debreceni vívók Kolozsváron vesznek részt vasárnap a KAC vívóversenyén. A versenyre a BEAC, MAC, BSE, PEAC, debreceni BBVC, DEAC, KEAC és KAC vívói neveztek.

A DEAC asztaliteniszezői részt vesznek a Budapesti MOVE országos jellegü asztali teniszversenyén, mely szombat-vasárnap kerül lebonyolításra.

Budapesti tornászok szerepelnek Debrecenben december 20-án a piarista gimnázium tornacsarnokában lebonyolításra kerülő Budapest—Debrecen utánpótlás tornaversenyen.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legrégibb, nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa u. 3. sz. T: 28-72. 1232 1. 1.

HÁZASSÁG

MEGNŐSULNE öskeresztény fiatalember kereskedelmet, vagy gazdálkodást kedvelő nővel. Ajánlatokat a kiadóba „Magas" jeligére. 511

53 ÉVES ember feleségül venne szolid falusi asszonyt. Téglaskert, Gulyás u. 11. 1829

ALKALMAZÁST keres férfi

ÁLLÁST keres most leszerelt öskeresztény magántisztviselő fiatalember, műszaki dolgokban is jártas. Ajánlatokat fizetés megjelölésével „Heti fix" jeligére a kiadóba 512

ALKALMAZÁST nyer férfi

ÖNÁLLÓAN dolgozó asztalossegéd és tanuló felvételetik, bútor raktár, Kossuth u. 51. 1505 3. 16

JÓMUNKÁS fodrászsegéd felvételetik, Eötvös u. 64. (Kárpule fodrászüzlet). 1000

Lapkézbesítőket

kezdőket is felvesz a

DEBRECZEN kiadóhivatala

jelentkezés délutánonként 3 óráig.

FIATAL embert ládaszegezésre felveszünk, Balogh fatelep, Külsővásár-tér 14. 1835

KOMOLY, állandó jövedelmet biztosít kereskedelmi ügynökség, keresztény fiatalembernek. — Ajánlatokat „Biztos jövő" jeligére a kiadóhivatalba kérünk 1819

JÓMUNKÁS fodrászsegéd kisegítőnek felvételetik. Virág u. 37. szám, Mészáros 1815

TANULÓ pékségbe, — azonnal felvételetik, Deskó sütőde. Temető u. 22. 1811

URI fodrászsegédet, s hölgyfodrász kisasszonyt, tanulót, felveszek. Nagy, Baltazár D. u. 14. 513

ALKALMAZÁST nyer nő

JÓMUNKÁS hölgyfodrász kisasszony felvételetik, Eötvös u. 64. sz. (Kárpule fodrász üzlet) 999

FELÜGYELŐNŐT bizalmi állásra keresek. Ajánlatokat levelben — Kiss Gyula, Máramarossziget, vasúti vendéglő. 1824

SEGÉG lányt varrodába s tanulót és kifutót felveszek, Sóvári Ilona, Piac 46. 519

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

BEJÁRÓ, jól főző mindenest felvesz cukrászda Kossuth u. 11. 1692

MINDENEST azonnali belépésre felveszek, Simonyi út 24. 1750

FIATAL bejárónő, Ajtó utca 21 szám alá azonnali belépésre felvételik. 1749 vv.

BENTLAKÓ ügyes bejáróleányt azonnal felveszek, Piac u. 17. sajtház. 1842

JÓL FŐZŐ mindenes bejárónő azonnal felvételtik, Szent Anna és Nap u. sarok, cukrászda. 1840

BEJÁRÓNŐT reggeli munkára felveszek Berzékiné, Piac u. 38. 1834

TISZTESSÉGES mindeneslányt hosszú bizonyítvánnyal, esetleg zsidót, azonnalra felvesz Berger, Piac u. 58. 515

AJÁNLAT

KARÁCSONYRA különösen szép ajándékok, kazetták, kölnik, parfümök, puderek, elönyösen a Földes illatszertárban, József kir. herceg u. 1. (Címre ügyelni) 1260 12. 25.

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester, Kölcsei-u. 8. — 1737 1. 19

KABÁTOKAT csináltasson, fordíttasson „Margónál" csinos alakítások 30 pengőtől Bethlen u 29 1937 12 25

SZŐRMEBUNDÁKAT olcsón készít, javít, alakít Köváry szücsmester, püspöki-palota. 1232 12 22

FALI, irodai naptárak 1943 évre már kaphatók, papirüzlet, Hunyadi u. 23 1565 12 21

HASZNÁLT szörmebundák megvételét, eladását vállalom. Kifakult szörmebundáját újafesti Köváry szücsmester, Kálvin-tér 19. püspöki palota. 1174 1. 8.

ARANYAT fogaranyat s ezüstöt veszek. Aranyműves munkát vállalok Pollák, Hatvan u 2. 299 1. 8

ÉRTÉKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás. felelősséggel Favorit, Csapó-u. 24. 125 2. 5

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztít Weisz kelmefestő, Arany János-utca 29. Keresztépület. 1900 vv

HASZNÁLT varrógépet vesz, elad, cserél ifj. Lévai, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

KARÁCSONYRA mese és képeskönyvek nagy választékban Acél antik váriumban, Révész-tér. 742 1. 3.

KARÁCSONYRA lenklöpli, selyem klöpli csipkeszövet anyagokat, grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17.

A HARCOLÓ katonák részére képes folyóiratok (Signál, Tempó, Berlini Visszhang stb) 10 darabos csamagolásban 1.50-ért kapható, míg a készlet tart. Kovács hírlapiroda, Piac u 59. 1786

LEGSZEBB karácsonyi ajándék egy gyönyörü nagy terebélyes fikusz, filodendrin aszparátusz Kapható Hatvan u., 24. házfelügyelőnél, 1838 vv

KÖZKATONÁNAK extraruhára posztó érkezett. Ruháját karácsonyra elkészítem, Tegdes, Kálvin-tér 19., 1836

KERESLET

TÖRT aranyat, ezüstöt, brilliánst magas árban veszek, Takács Sándorné, Piac 66. 393 1. 9

ARANYAT, ezüstöt, fog aranyat, legmagasabb árban veszek, Frankl, Piac u. 73. 1709 3. v

FÉL sertést keresek megvételre. Kandia u. 7. sz. első ajtó 1790

KERESEK jókarban levő valódi gyapjú takarót, meleget. Cím: Piac u. 67. kalapszalon. 509

CUGOS cipőt 43-as számút megvételre keresek Bethlen u. 35. 518

ÉLELMISZER, ITAL

URADALMI téli álló fajalma nagyban és kicsinyben, egész nap, Rákóczi u 7. pince. 1475 1. 28

NAGY karácsonyi borvásár a MEGA borozóban Kitünő vörös gyógy borok érkeztek. Csapó u 39. sz. 1833

TÁRS

PÉNZES társat keresek rőfös és rövidárú üzlethez. Ajánlatokat „Rőfös" jeligére. 1820

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típust javit, évtizedes gyakorlattal Szabó műszerész, Csapó-u. 84. tel.: 32-54 2. 20. 1534

HANGSZEREK

ZONGORA-HANGOLÁST tizenötéves kiváló képzettséggel vállalok, Vargyas, Nap u. 17. 522 1. 3

ZONGORÁT, tangóharmonikát szájharmonikát, hegedűt hangszereket húrokat legolcsóbban árusit, javit Tanczer hangszerkészitőmester Batthyány-u. 1., emeleten. 893 1. 6

EGY háromnegyedes hegedü s egy irógép eladó, Wesselényi u 21 1845

BÚTOR

ANTIK hálóbútor eladó Értekezni Piac 22. házfelügyelő. 397 vv

MINEK a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletemben Brilliné Piac 71 udvarban 476 12. 20.

CSODASZÉP hálók, s ebédlők, kombinált szobák, konyhák, rekamé, hosszú zongora eladó, Kossuth u. 51. bútor raktár. 1505 3. 16

KOMPLETT félhálő, matraccal, sodrony betét, rádióasztal, székek, hintaszék, paplan, ékészlet, edények eladók. Csillag u. 54. 507

LAKÁSTKERES

HÁZASPÁR keres szerényen bútorozott kicsi udvari szobát. Cím a kiadóban 1823

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

KERESEK február 1-re üzlethelyiséget Piac utcán, esetleg más forgalmas helyen. Közvetitőt díjazok. Cím a kiadóban 508

BÚTOROZOTT SZOBA

LÉGFÜTÉSES, két személyes szép utcai szoba, elsőrendü ellátással kiadó. Cím a kiadóban. 1838

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba, fürdőszoba használattal azonnalra kiadó. Ugyanott egy kétkarikás gázrezsó eladó. Arany János u. 2. sz. I. em. 8. 1818

ELVESZETT

FEKETE selyem retikül elveszett 15-én a Bikában tartott hangversenyen. Becsületes megtalálóját kérem sziveskedjék illő jutalom ellenében dr Leveles Imre ügyvédi irodájába beadni, Hatvan u. 1. első kapu, I. emelet. 1830

ELVESZETT vasárnap délután 5 órakor a Jerikó u. 13. alól fekete- s fehér bóbitás, hullámos szőrü kölyök kutya. A megtaláló magas jutalomban részesül. 1821

ELVESZETT két egyetemi index szerdán az Apolló mozgóban, a 7 órai előadáson. Kérjük a becsületes megtalálót, a számára értéktelen leckekönyveket jutalom ellenében adja le az egyetem portásánál. 1813

VEGYES

DISZNÓÖLÉST vállalok helyben, vidéken, tanyán. Levelekre válaszolok. Szuhanics Mihály hentessegéd, Jánossy u. 81. szám. 783 12. 31.

NÉHAI Márk Endréné volt ápolónőjét kérik, Honvéd u. 16. alatt jelentkezzen. 514

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ VÉTEL

CUGOS cipőt, 43-as számut megvételre keresek Bethlen u. 35. 517

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

PERZSA galléros szép eleganz női fekete téli kabátot, 1 barna és egyéb ruhák, cipők és más holmik eladók. Értekezni lehet délelőtt 10—12-ig, házfelügyelőnél Csap u. 44. sz. 1842

PERZSABUNDA kiváló minőségü, olcsón eladó. Ferenc József út 43 portás. 1832

FÉL HOSSZU vadmacska és szilbunda eladó — Batthyány u. 17. Érdeklődni a házmesternél. 1827

SIBAKANCS, 41-es dupla talpu, legjobb minőség, eladó. Mikepércsi út 18. sz. 1809

BREIWANCZ szürke bunda, női 39-es cipők eladók. Kossuth u. 73. 1808

INGÓSÁG VÉTEL

MINDENNEMÜ nyulbőrt nagyban és kicsinyben a legmagasabb napi árban veszek. Fonalka Ferenc, Hatvan u. 29. Görény és rókabőrt veszek. 1800

KERESEK gyermekszéket, Csapó u. 40 B) 1783

HASZNÁLT és törött gramofonlemezeit magas árban vesszük. Földes Sándor, püspöki palota. 1844

FOLYTONÉGŐ Kalor vagy más márkáju kályhát vennék. Piac u. 5., bent az udvarban, üzlet. 1825

SZABÓ vasmelegítő gáz tüzhelyet keresek. Tolvaj úriszabó, Batthyány u. 9. 1822

JÓÁLLAPOTBAN levő tolószéket — keresünk megvételre. Cím a kiadóban. 1701

INGÓSÁG ELADÁS

ELADÓ étkezdébe, vagy nagyobb konyhába való pihezett mosogató Honvédtemető u. 6 1530 vv.

ASZTALtüzhely, kitünő gyártmányú, nagyobb két sütővel eladó. Hatvan u. 24. vv

PRIMA minőségü pólya vánkos, egy háromméteres futószőnyeg sürgösen eladó. Legányi u. 12. szám. 1817

ÜVEGATÓ, nagyméretü tokkal eladó. Bethlen u. 35. szám. 516

GAZD. TERMÉNYEK

ELADÓ öt mázsa kelkáposzta, öt mázsa karalábé és kilencszáz darab 180 cm. fenyö karó. Timár u. 25. Tóth. 1841

SÜTNI való tököt veszek, Deutsch, Széchenyi u. 49. 1828

GAZD. ESZKÖZÖK

KÁPOSZTÁS kádak, sózódézsák eladók. Ugyanott javítások gyorsan készülnek, Nap u., 4. 1794

ELADÓ HÁZ

ELADÓ Gólya u. 15. sz ház, **három lakással**, istállóval, **kocsiszinnel**, s beköltözhető lakással 1789

KÜLSÖVÁSÁRTÉR 15. sz **826.60 négyszögöl** telek **két lakással**, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

ELKÖLTÖZÉS miatt eladó **Tegez-u. 21.** alatti ház **10 éve** fennálló jómenetelü fűszerüzlettel azonnal beköltözhető lakással. — Érdeklődni: ugyanott. 2+

HÁZ sürgösen eladó. — 513 négyszögöl. Teher van. Lónyai 26. 510

ELADÓ HÁZ Kabán, 15,000 pengőért, fűszerüzlet, tejüzem, vajüzem, pékség mindegyik berendezéssel Két szoba, s konyhás lakással, fötcát. Értekezni lehet vasárnap délelőtt Kaba 696 alatt. 1700

ELADÓ 3 éves, Tegez u. 54 számú, azonnal beköltözhető ház, 2600 pengőért, valamint a Balaton u. 70. számú ház, 1000 négyszögöl földdel. Értekezni hétköznap a Károly Ferenc József u. 14. Kálmánczhelyi fatelepen, vasárnap a helyszinen. 3+

ELADÓ HÁZHELY

HÁZHELY eladó Hajdúszoboszlón, Rákóczi u. 74. szám alatt, az állomás közelében, hatszáz négyszögöl. Szurmay u 1. sz. alatt, a fürdőtől nem messze 425 négyszögöl Értekezni lehet mindkét telek ügyében Hajdúszoboszlón, Rákóczi u. 74. 1675 vv

SZÉCHENYI-U. 85 sz nagyobb telek egytagban eladó. Cím megtudható a kiadóhivatalban. 1+

ELADÓ FÖLD

15 HOLD prima fekete föld Hajdúszoboszlón eladó. Közvetitőt dijazok Cím a kiadóban. 537 vv

ELADÓ ÁLLATOK

FÉL sertést keresek megvételre, Kandia u. 7 első ajtó 1790

Szerkesztésért felelős: PALFI JÓZSEF

Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadja és nyomja a NSZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős nyomdavezető SZIGETHY KÁROLY

Legszebb ajándék az
Arany Onix
dísztárgy
Gyártja
a Debreceni Mükögyár R.-T.
Debrecen, Fürdő u. 2. Tel. 10-93

nagy veszteségeket okoztunk nekik.

A Don középső szakaszáról jelentik, hogy a súlyos harcok a széles arcvonalon, de a páncélosok csökkent bevetésével tovább folytak. A bolsevisták állásai ellen. Az olasz és német csapatok a legsúlyosabb veszteségeket okozták az ellenségnek s említésre méltó területnyereséget nem engednek át nekik. Különösen a nehéz fegyverek félelmetes réseket ütöttek a szovjet támadók soraiban.

CHURCHILL WASHINGTONBA UTAZIK

A svéd lapok jelentése szerint a lisszaboni angol kolónia köreiben határozottan állítják, hogy Churchill december 18-án Washingtonba indul, hogy újabb megbeszéléseket folytasson Roosevelttel. Az utazásra azért van szükség, hogy megegyezzenek az északafrikai francia gyarmatbirodalom kérdésében követendő közös politikáról.

A FINN FŐVÁROSBAN

nagy érdeklődéssel figyelik a keleti arcvonal északi szakaszán fokozódó légitevékenységet. A német légierő ugyanis rendszeres támadást intéz a bolsevisták északi katonai központjai ellen. Ezek a légivállalkozások egy idő óta Murmanszk kikötője és a város katonai célpontjai, valamint a murmanvasút mentén levő szovjet lőszer- és hadianyagraktárak ellen irányulnak. Ismételten támadták ezenkívül a bolsevistáknak a Halász-félszigeten levő tüzérségi állásait és lőszerraktárait. A támadások célpontjai a jelek szerint különösen Katalahti vidéki vasútra összpontosulnak. Ez a Fehér-tenger és a finn határ között levő murmankorridor ezen a helyen való legkeskenyebb részén fekszik.

DARLAN

legutóbbi algiri nyilatkozatai, amelyet a sajtó képviselői előtt tett, kínos benyomást keltett az angolokra, amerikaiakra és franciákra egyaránt. A francia sajtó nem is meri a nyilatkozatot teljes egészében közzé tenni. Mindenki tisztán látja, hogy Darlan két esztendőn át Pétain háta mögött készítette elő az árulást.

A washingtoni Fehérház közzétette Roosevelt elnöknek egy rövid nyilatkozatát, amelyet Darlan legutóbbi nyilatkozatával kapcsolatban tett. Roosevelt nyilatkozata szerint „november 8. óta Északafrika lakossága nagy támogatásban részesítette a szövetséges nemzetek hadvezetését. Ezzel határozottan a demokráciák oldalára állott."

Hungária Filmszínház
Csupa humor, szerelem, zene a Mikszáth Kálmán regényéből készült magyar film:
Eladó birtok
Főszereplők:
Szeleczky, Páger, Vaszary, Mihályffy, Pethes.
Előadások 5 és 7 órakor.

A PÁPA SPANYOLORSZÁG HIVATÁSÁRÓL

Az Osservatore Momano közli pápa spanyolnyelvű beszédét, amelyet az új spanyol követ bemutatkozásakor mondott. A pápa kijelentette, hogy mindenkor nagy örömmel fogadja azoknak a nemzeteknek a küldötteit, akik baráti viszonyt kívánnak fenntartani a Szentszékkel. A világtörténelemnek ebben a válságos korszakában Spanyolországnak kétségkívül nagy fontosságú hivatást kell teljesítenie. Spanyolország méltó lesz e hivatásához, ha hű marad hagyományos keresztény szelleméhez.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli:

Az ellenség támadásai a *Terek* környékén Sztalingrád terében és a nagy Don kanyarulatban meghiusultak. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett. Több, mint húsz ellenséges páncélost megsemmisítettünk.

A Volga és a Don között német hadosztályok egy uralkodó helyzetet elfoglaló magaslatvonulaton áttörték az ellenség erősen megszállva tartott állásait és támadással további teret nyertek.

A doni arcvonalon tovább folytatjuk a kemény elhárító harcokat. Német és olasz csapatok a légi haderővel együttműködve december 16-án és 17-én összesen 101 páncélos harcikocsit semmisítettek meg. Nagyobb légierők, köztük olasz és egy román repülőkötelékek is éjjel-nappal támogatják a német és szövetséges csapatokat. Többszáz ellenséges járművet megsemmisítő találat ért és sok ellenséges nehéz fegyvert hallgattattak el.

A középső arcvonalszakaszon a szovjet tovább folytatta támadásait, amelyeket a hadsereg és a légihaderő együttműködésével visszavertek 28 ellenséges páncélost kilőttek és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztak.

Az északi arcvonalszakaszon a hadsereg és az SS. csapatai rohamcsapat harcokban igen sok kiserődöt és harci állást elfoglaltak. A szovjet csapatok helyi támadásait visszavertük. A szovjet december 17-én légiharcokban 90 repülőgépet vesztett, saját veszteségünk 11 repülőgép.

Berlin, dec. 18. Mint a Német TI-nek jelentik, ismét *meghiusultak a bolsevistáknak azok a kísérletei, amelyekkel a Kaukázus északi kijáróinak megnyitására törekedtt.* Négynapos harcokban a szovjet csapatok itt 1556 foglyot, 29 páncélost, 15 löveget, 58 páncéltörő ágyút, 57 aknavetőt és nagymennyiségű gyalogsági fegyvert vesztettek. (MTI)

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Líbiában a német-olasz páncélos hadsereg hadműveletei továbbra is tervszerűen folynak, bár a brit páncéloskötelékek ismételt oldaltámadásokkal kísérlik meg azok zavarását. Az ellenség e harcok során nagy veszteségeket szenvedett.

Tuniszban csak felderítő tevékenység volt. A német-olasz légihaderő ellenséges gépesített erőket és tüzérségi állásokat támadott. Az éjszakai támadások Algéria vasúti berendezései ellen irányultak. A Földközi tenger vidékén német vadászok és a német légelhárítás 8 ellenséges gépet lőtt le. Saját veszteségünk négy gép.

Az olasz főhadiszállás közleménye:

A sirtei-sivatagban tovább folytak a gépesített páncélosok harcai. Ellenséges könnyű harcigépkocsik megkísérelték feltartóztatni a nyugat felé előrehaladó egységeinket, de kísérletüket meghiusítottuk. Öt tehergépkocsit zsákmányoltunk és több foglyot ejtettünk. Tuniszban felderítőosztagok fejtettek ki élénk tevékenységet; olasz és német légikötelékek intéztek légitámadásokat gépesített ellenséges hadoszlopok ellen.

Az angol-amerikai légihaderő német vadászgépekkel vívott harcokban 5 repülőgépet vesztett. Két további gépet Tunisz felett pusztítottak el. Olasz vadászrepülők és bombavetők a kedvezőtlen légköri viszonyok mellett is eredményesen támadták Philippeville kikötőjét.

A Lampadusa ellen intézett ellenséges légi támadás csekély anyagi károkon kívül két halálos áldozatot követelt és 61 sebesülést okozott a lakosság körében. Két ellenséges gépet lelőttünk. Egy pilótatisztet foglyul ejtettünk. A nap folyamán végzett hadműveletekről egy olasz gép nem tért vissza támaszpontjára.

Az Afrikába utánpótlást szállító hajókaravánt kisérő egyik torpedónaszádunk elsüllyedt. A legénység egyrészét sikerült megmenteni. Az eltüntek hozzátartozói értesítést kaptak. MTI.

Nyugati légiháború

A brit légi haderő a csütörtökre virradó éjjel a német partvidék felett végzett zavarórepülései és néhány északnyugati németországi helység ellen intézett és katonai szempontból hatástalan támadás során súlyos veszteségeket szenvedett. Az éjszakai vadászok és a légelhárító tüzérség 21 ellenséges gépet lőtt le. köztük 14 négymotoros bombázót.

Előőrs naszádunk és haditengerészetünk légvédelmi tüzérei ezenkívül napközben megsemmisítettek még öt ellenséges gépet.

Német harcirepülők csütörtökön éjszaka alacsonyan szállva a Humber mentén és Anglia keleti partján levő hadifontosságú berendezéseket és ellátó üzemeket bombáztak. Heves robbanásokat és nagykiterjedésű tüzeket figyeltek meg. Két gépünk nem tért vissza. (MTI)

NÉMET ÜTEGEKKEL ERŐSÍTETTÉK MEG TORINÓ ÉS MILÁNÓ LÉGVÉDELMÉT

Milánó, december 18. Hivatalosan közlik, hogy az olasz légvédelem megerősítésére Torinóba és Milánóba német légelhárító ütegek érkeztek.

Apollo filmszínház
Ma bemutató:
Pierre Blanchard és Isa Miranda a főszerepben.
PASCAL kettős élete
Zseniális játék: az új életre támadt ember!
Vasárnap az előadások: d. e. 11-től 1-ig, d. u. 3, 5 és 7 órakor.

Vígszínház mozgó
Ma utoljára az izgalmas kalandortörténet:
Viharkapitány
A szerelem, a kalandok filmje!
Fősz.: Carla Candiani — Doris Duranti.

Kőrösi László cég
ajánlja dúsan felszerelt raktárát
férfi és női ruha és kabátszövetekben
Tisztagyapjú szövet
közvetlen behozatalból
Selyem- és fehéráru raktár
Ferenc József út 38. sz.

Sok szovjet katona megfagyott

Berlin, dec. 18. (MTI): Mint a Német TI értesül, nagyon sok szovjet katona megfagyott. — A **szovjet csapatok hiányos téli felszerelése következtében napról-napra előfordul, hogy a német rohamcsapat megfagyott szovjet őrszemek holttestein bukkan. A fogságba kerülő szovjet katonák közül soknak nincsen cipője, — ehelyett rongyokba csavarják lábukat és rongyzsineggel, vagy dróttal erősítik meg. Így vonszolják magukat megfagyott tagokkal a hadifogságban.** (MTI).

160.000 gyermeket szállítanak el Nápolyból

Róma, december 18. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Nápolyban elkezdték a hat és tizennégy év közti gyermekek teljes lendülettel való elszállítását — jelenti a „Mattino" című nápolyi lap csütörtöki száma. **Ez az intézkedés 160.000 gyermekre terjed ki.** Nápoly lakóinak száma 850.000, tehát az elszállítás **a lakosságnak mintegy 18 százalékára terjed ki.** Még nem bizonyos, hogy az intézkedés valamennyi fiatalkorúra kiterjed-e. A nápolyi gyermekeket Nápoly távolabbi környékén, valamint Palermo, Avelino és Benevent kerületeiben helyezik el. Az elszállítás lebonyolításával a fasiszta ifjúsági szervezetek foglalkoznak.

Róma, dec. 18 (TP) Az olasz trónörökös 40 turini apácát és körülbelül száz bombakárosultat fogadott be Racconigiben lévő kastélyába. Miglianiai vadászbirtokán a turini aggok otthonából 130 asszony kapott elhelyezést. Umberto trónörökös ezenkívül nagyobb pénzösszeget juttatott el Racconigi város tanácsához az odatelepített 250 személy élelmezési költségeinek fedezésére. A trónörökös hozzájárult még 70 munkás ellátási költségeihez.

Róma, dec. 18. A kereskedelmi miniszter egyik utasítására való hivatkozással, az olasz kereskedők nemzeti szövetsége felszólította tagjait, hogy az olasz kikötőkben és a nagy közraktárakban lévő árukészletüket haladéktalanul építsék le. Tekintettel a bombázások által keletkezett veszélyre, ezeket a raktári készleteket juttassák a piacra, mert így elkerülhetik elpusztulásuk veszélyét.

Szovjet ejtőernyősök Finnországban

Helsinki, december 18. A finn közönség figyelmét felhívják arra, hogy a bolsevisták újabban ismét szabotázst kíséreltek meg a finn arcvonal mögött. A hatóságok egy idő óta már többször óvatosságra intették a lakosságot, azokkal az ügynökökkel szemben, akiket a szovjet időnként ejtőernyővel juttat Finnország területére. A finn sajtó és rádió közölte, hogy a napokban Lahti vidékén mintegy 100 km-nyire északra a finn fővárostól, ejtőernyősök üldözése közben két bolsevista ejtőernyős ügynök agyonlőtt egy finn rendőrbiztost. Az ország lakosságát felszólítják, hogy a gyanús személyeket jelentsék fel a hatóságoknál és ha lehetséges, fogják el őket.

A lengyel menekültek sorsa a szovjetben

Stockholm, december 18. (Stefani) Mint közlik, az úgynevezett londoni lengyel kormány rendkívül felbőszült a szovjet kormány és Churchill ellen, mert **semmi sem történik a Szovjetoroszországban lévő lengyel menekültek érdekében.** Ebben a kérdésben nyáron tört ki a viszály, amikor tíztagú lengyel bizottságot küldtek Szovjetoroszországba, hogy megállapítsa, hogyan bánnak a menekültekkel. A bizottság megállapította, hogy a szovjethatóságok szégyenletesen kizsákmányolják őket és rosszul bánnak velük. **Most még mindig 900.000 ilyen menekült végez kényszermunkát.** A szovjet kormány úgy akart véget vetni a kínos ügynek, hogy a kiküldött bizottságot letartóztatta. A Sztalinnál történt tiltakozások eredménytelenek maradtak. Churchill moszkvai tartózkodásakor más célokat tartott szem előtt és nem foglalkozott ezzel az üggyel. Az Angliában készülő lengyel lapok hevesen támadják a szovjetkormányt és nem kímélik bírálataikkal Churchillt sem. (MTI)

Meteor Mozgó műsora
Szombaton 5 és 7, vasárnap délelőtt 11., délután 3, 5, 7 órakor utoljára: DÉRY SÁRI, Szilágyi Szabó Eszter, Uray Tivadar főszereplésével
Mindenki mást szeret

RÖVID TÁVIRATOK

Safet Arikan berlini török nagykövet pénteken reggel Németországból repülőgépen Istanbulba érkezett. Rövidesen folytatja útját Ankarába.

Prága, dec. 18. A prágai német népbíróság hazaárulás és kémkedés miatt halálra ítélt nyolc protektorátusi állampolgárt. Az ítéleteket végrehajtották.

Báró Radvánszky Albertet választotta meg az országgyűlés koronaőrnek, kit a Kormányzó Úr beiktatott méltóságába

Budapest, december 18. Tegnap koronaőrválasztásra gyűlt össze az országgyűlés két Háza. Egyszerű ünnepélyesség jelzi, hogy háborús időkben következett be ez a fontos közjogi aktus.

Gróf Széchenyi Bertalan az ülést megnyitva, üdvözölte az együttes ülést, amelynek tudomására hozta, hogy az ülés egyedüli tárgya a széki **gróf Telki Tibor elhalálozásával** megüresedett **koronaőri méltóság betöltése.**

Kállay Miklós miniszterelnök ezután bejelentette, hogy legfelsőbb kormányzói kézirat érkezett, amelyet átadott a felsőház elnökének, ő a képviselőház alelnökének adta át, aki pedig Szeder Ferenc jegyzővel felolvastatta a legmagasabb kormányzói kéziratot, amely jelölést tartalmaz a koronaőri méltóság betöltésére.

„Kormányzói jogomnál fogva a magyar koronaőri méltóságra ajánlom első helyen báró Radvánszky Albert titkos tanácsost, második helyen gróf Bethlen György titkos tanácsost, harmadik helyen gróf Széchenyi Viktort és negyedik helyen Putnoky Móric titkos tanácsost."

Az együttes ülés tudomásul vette a legmagasabb kéziratot, majd az ülést Széchenyi Bertalan gróf elnök tíz percre felfüggesztette.

Rövid szünet után Törs Tibor nyitotta meg az együttes ülést és az előbb elhangzott legfelsőbb kézirat jelölése alapján kérte, hogy az együttes ülés válasszon koronaőrt a jelöltek közül. Az elnök szavaira, mint egy ember ajkáról zúgott fel a kiáltás: **Éljen báró Radvánszky Albert!**

Báró Radvánszky Albertet tehát az országgyűlés együttes ülése közfelkiáltással választotta meg koronaőrnek. Törs Tibor elnök bejelentette ezután, amikor az éljenzés és taps elcsendesedett, hogy a miniszterelnök még az ülés folyamán a Kormányzó Úr tudomására hozza az együttes ülés választásának eredményét.

Ezután hitelesítették a koronaőrválasztásról szóló jegyzőkönyvet, majd az ülést ismét felfüggesztették. A szünet alatt Kállay Miklós miniszterelnök tett jelentést a Kormányzó Úrnak a választásról.

Alig húsz percnyi szünet után gróf Széchenyi Bertalan ismét megnyitotta az együttes ülést és ezen bejelentette, hogy jelenlétére válasz érkezett a Kormányzó Úrtól. Átadta a kormányzói üzenetet az elnöknek és gróf Bethlen Pál jegyző felolvasta a legmagasabb kéziratot, amely megerősíti az országgyűlés két Háza együttes ülésének választását. Bejelentette továbbá az elnök, hogy az ilymódon megerősített koronaőr ünnepélyes eskütételén a Kormányzó Úr is megjelenik és amíg a Kormányzó Úr a kupolacsarnokba jön, az ülést felfüggesztik.

A Kormányzó Ur lelkes ünneplése

11 óra 30 perckor folytatódott a két Ház együttes ülése az Országház kupolacsarnokában és az **újonnan megválasztott koronaőr letette az esküt.**

Az eskütételre megjelent a két Ház együttes ülésén a kupolacsarnokban Horthy Miklós Magyarország kormányzója is. A Kormányzó Úr Őfőméltóságát a kupolacsarnok főbejáratánál Kállay Miklós miniszterelnök, Széchenyi Bertalan gróf a felsőház elnöke és vitéz Törs Tibor a képviselőház alelnöke, valamint a kormány tagjai fogadták.

Dörgő taps és éljenzés fogadta a kupolacsarnokba vonuló Kormányzót. Amikor a Kormányzó a díszemelvényre lépett és helyet foglalt, a szünni nem akaró taps és éljenzés olyan meleg ünnepléssé fokozódott, hogy a Kormányzó felemelkedett helyéről és úgy köszönte meg.

Ezután Széchenyi Bertalan gróf a felsőház elnöke megnyitotta az együttes ülést és mély tisztelettel köszöntötte a Kormányzót, megköszönve neki azt, hogy az eskütételre megjelent a két Ház együttes ülésén.

Kállay Miklós miniszterelnök felhívta az újonnan megválasztott koronaőrt az eskü letételére. Radocsay László felolvasta az esküt és báró Radvánszky Albert koronaőr utána mondotta az eskü szövegét.

Az eskütétel után a Kormányzó Úr kíséretével együtt elhagyta a parlament épületét. **Amikor kivonult a kupolacsarnokból, a törvényhozók megújuló lelkes éljenzése és tapsa kísérte.**

Az új koronaőr beszéde

Rövid szünet után Radvánszky Albert báró megköszönte megválasztását, majd többek között ezeket mondta:

— Az első szó, amely esküm letétele után ebben a reám nézve ünnepélyes pillanatban ajkamat elhagyja, úgy érzem, nem lehet más, mint a Kormányzó Úr Őfőméltósága iránti mély hódolat. Mély hódolatomnak és hálámnak kifejezése, amelyhez szeretném fűzni köszönetemnek mélyen átérzett kifejezését az országgyűlés t. tagjaival szemben azért, hogy bizalmukkal megajándékozni szívesek voltak.

— Komor a kor, amelyben élünk. Nemzetünk fiai ismét harctereken küzdenek, hogy megvédjék hazánk létét, a keresztény hitet, a kultúrát és családot a kelet felől fenyegető nemzet-tipró, Istent-tagadó és családromboló irányzattal szemben. Ez az idő komoly magunkba szállásra int és ha mi itt még is ünnepi külsőségek között gyültünk egybe az ünnepi dísz és hangulat kizárólag annak a magasztos érzésnek a megnyilvánulása, amellyel a Szent Korona, mint nemzeti függetlenségünk, nemzeti összetartozásunk, alkotmányos szabadságunk és területi egységünk szimbolumát jelentő legfőbb nemzeti kincsünk iránt viseltetünk.

— A valóság és remény ez a két hatalmas tényező, amely az ember életét betölti. Az előbbi egyenlő a multtal és jelennel az utóbbi pedig hitünk szerint a boldogabb jövendőt rajzolja lelki szemeink elé.

— A jövőnek a remény reflektor fényében minden magyar ember lelki szeme előtt megjelenő képe pedig nem lehet más, mint az erős és boldog Magyarország, amelynek jelképe a benne inkorporált nemzeti erővel a magyar Szent Korona.

Az újonnan megválasztott koronaőr beszédét lelkes taps fogadta. Vitéz Törs Tibor alelnök végül bejelentette még, hogy a most megválasztott koronaőr ünnepélyes beiktatása félegy órakor lesz a királyi várban. Ezzel a két Ház ünnepi együttes ülése véget ért.

Az ünnepélyes beiktatás a királyi palotában

A Kormányzó Úr Őfőméltósága a királyi várpalotában déli egy órakor beiktatta méltóságába **Radvánszky Albert** bárót, az újonnan megválasz ott koronaőrt. A beiktatás hagyományos ünnepélyes szertartással a királyi palota márványtermében folyt le, ahol egybegyültek az országgyűlés tagjai.

Kállay Miklós miniszterelnök a küldöttség élén megjelent a Kormányzó Úr Őfőméltósága előtt és a következő szavakat intézte hozzá:

— **Főméltóságú Kormányzó Úr! Mély tisztelettel kérem, méltóztassék az újonnan megválasztott Radvánszky Albert báró koronaőr urat hivatalába bevezetni.**

Erre a Főméltóságú Kormányzó Úr bevonult a terembe és elfoglalta helyét a részére előkészített díszes karosszékben. **Az egybegyültek a Főméltóságú Urat viharos lelkesedéssel, szünni nem akaró éljenzéssel fogadták.**

Perényi Zsigmond báró, a régi koronaőr üdvözölte a Főméltóságú Kormányzó urat, aki újból hódolatteljes lelkesedéssel ünnepeltek. A Főméltóságú Kormányzó Úr az üdvözlésre válaszolva, érces hangon a következőket mondotta:

— Én, nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, kormányzói tisztemből kifolyólag Radvánszky Albert báró Önagyméltóságát az ország szent koronája őrének és gondviselőjének nyilvánítom és ezen hivatalába bevezetem és beiktatom. Az újonnan megválasztott koronaőr Önagyméltóságát az ország akarata és a törvények parancsa értelmében felhívom, hogy a Szent Koronát és a hozzája tartozó drágaságokat legjobb tehetsége szerint hűségesen őrizze meg és viselje gondjukat.

— A régi szokásnak, valamint a köteles gondosságnak megfelelve, felhívom most Perényi Zsigmond báró koronaőr Önagyméltóságát, hogy **a korona ládáján levő pecséteket tekintse meg, hogy azokat rendben találja-e?**

Erre Perényi Zsigmond báró a koronaládához ment és a pecsét megtekintése után kijelentette, hogy **azok hiánytalanul rendben vannak**, mire a Kormányzó Úr Őfőméltósága beszédét e szavakkal folytatta:

— Ezek után felhívom Kállay Miklós miniszterelnök Önagyméltóságát, hogy az elhunyt gróf Telki Tibor koronaőr nála levő kulcsait báró Radvánszky Albert újonnan megválasztott koronaőr Önagyméltóságának adja át, akit ezennel felhívok, hogy a kulcsokat vegye át és a koronaládát pecsétjével lássa el.

Ezután Radvánszky Albert báró átvette a kulcsokat és elhelyezte pecsétjét a koronaládán, a Kormányzó Úr Őfőméltósága így szólt hozzá:

— Miután Nagyméltóságod a Szent Korona kulcsait átvette és a Szent Korona a hozzátartozó drágaságokkal gondviselésére bizatott, Nagyméltóságodat ebben az új díszes állásában hazafias örömmel üdvözlöm és kívánom, hogy a Mindenható hazánknak és a közügyeknek javára még sokáig éltesse. (Nagy éljenzés és taps.)

Radvánszky Albert báró a következőkben válaszolt:

— Mint a nemzet akaratából megválasz ott, Főméltóságod által megerősített, törvényesen esküt tett koronaőrnek az imént volt szerencsém mély tisztelettel átvenni Főméltóságod kezéből a koronaőri tisztemhez tartozó kulcsokat, ünnepélyesen kijelentem, hogy **ezeket az országgyűlés és Főméltóságod jelenlétében elmondott ünnepélyes esküm szavainak kötelező értelmében legjobb erőm és tehetségem szerint pontosan és hiven meg fogom őrizni.** Éljen a haza, éljen Magyarország kormányzója!

Az egybegyültek szünni nem akaró lelkes ünnepléssel fejezték ki hódolatukat a Főméltóságú Kormányzó Úr iránt. Ezután a Kormányzó Úr Őfőméltósága elhagyta a termet és visszavonult lakosztályába. A Szent Koronát magábanfoglaló szekrényt a miniszterelnök a két koronaőr és bárczi házi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár vezetésével kivitték őrzési helyére.

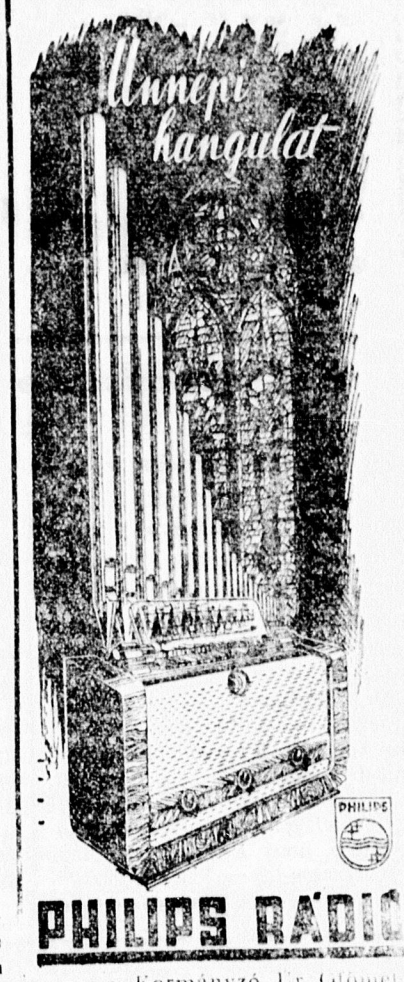

A debreceni fogház második emeleti zárkájából megszökött két elítélt, az „akrobata betörők"

Átfűrészelték a vasrácsot és lepedőből készült kötélhágcsón menekültek el

Vakmerő módon szökött meg két elítélt tegnapelőtt délután a debreceni törvényszék fogházának második emeleti zárkájából. **Kifűrészelték az ablak vasrácsát és lepedőkből hágcsót sodorva leereszkedtek az első emeletig húzódó kerítésig és azon át elmenekültek.**

A két szökevény ismerős már a bűnügyi hatóságok előtt, mert többször került már bíróság elé. Sulyok Gyuláról és testvéréről, Sulyok Lászlóról van szó, akik nemrégen álltak a törvényszék előtt betöréses lopások miatt.

Sulyok Gyulát 18 rendbeli bűncselekményben mondották ki bűnösnek Nagyváradon, Nyíregyházán és Debrecenben elkövetett bűncselekményekért.

Sulyok Gyuláékat „akrobata betörők"-nek nevezték az alvilágban, macskaügyességgel másztak a kiszemelt házak tetőzetén, ereszkedtek le meredek peremekről. **Elfogatásuk is annak idején izgalmas jelenetek között, háztetőkön keresztül történt üldözés után következett be.**

Sulyok Gyula a májusi tárgyaláson olyan magatartást tanusított, hogy a törvényszék elrendelte elmeállapotának megfigyelését. Megállapították, hogy nem elmebeteg, csak szimulálja. **Elítélték háromévi dologházra, testvére kétévi fegyházat kapott.**

Sulyok Gyulának és testvérének büntetése a napokban lett jogerős. Várható volt, hogy elszállítják őket a debreceni fogházból. A két testvér elhatározta, hogy megelőzik az elszállítást és **eddig még ki nem derült módon szerszámhoz jutottak, melynek segítségével az ablakrácsot átfűrészelték.** A szökést délután öt óra tájban hajtották végre és a szürkületben eltűntek nyomtalanul.

A fogházőrök perecken belül felfedezték a szökést, keresték is az egész városban a szökevényeket, de nem akadtak nyomukra. Elrendelték a szökevények országos körözését. A két Sulyok kézrekerül hamarosan, mint ahogyan kézrekerült az a szökevény is, akit az ágy alól húztak ki a fogházőrök a Honvéd utcán annakidején.

Karácsonyra
Csodaszép
asztalok
és egyéb butorok
nagy választékban
Brillinénél
Piac u. 71. (udvarban)

Báró Waldbott borozóba
kitűnő zamatú új borok
érkeztek. Püspöki palota

Karácsonyi ajándékot
Nagy választék! Szolid ár!
Szlovák üveg- és porcellánüzletében vásároljon
Csapó u. 32.

Karácsonyra
Női téli-
kabátok
bundák!
Férfi kalapok
divatáruk, szőrmesapkák, férfi fehérneműek
most is jó minőségben szolid árakon
MAGOLCSAI NAGY MIHÁLY
-nál

Karácsonyra

könyvet minden magyar kézbe!

A magyar és külföldi irodalom értékes alkotásai

„Méliusz" könyvkereskedés

közismert szaküzletéből

A Hubáné-féle 150 holdas hagyatékot megkapja a debreceni Kollégium

A hagyományozó hozzá tartozói hozzájárultak a szóbeli végrendelet érvényességéhez

Érdekes és romantikus hátterű, nagy hagyatékhoz jutott a debreceni református egyház. Dr. Baltazár Dezső püspöknek köszönhető ez a hagyaték, amely most a Kollégium javára fog szolgálni.

Dr. Baltazár Dezső püspök amerikai útja során felkereste Kovácsy Miklós amerikai református lelkipásztort és feleségét. A püspök olyan nagy hatással volt a lelkipásztor hitvesének lelkületére, hogy a most, *majdnem húsz esztendő mulva bekövetkezett halála előtt* is visszaemlékezett Baltazár Dezső püspökre és szóbelileg tett végrendeletében *kifejezetten megmondta, hogy Baltazár Dezső püspök hatása alatt a Kollégium céljaira hagyja örökségül 150 katasztrális holdnyi magyarországi teher mentes ingatlanát.*

Budapesten a kir. közjegyzőnél most tartották meg a hagyatéki tárgyalást és ekkor Huba Gyula detektívfelügyelő, az asszony második férje, budapesti lakos, aki katolikus vallású, valamint a hagyományozó testvérei, *valamennyien beleegyeztek abba, hogy érvényes legyen Huba Gyulanénak szóbeli végrendelete, amellyel ezt a birtokot a debreceni református egyházra hagyományozta* azzal a céllal, hogy az egyház a tiszta jövedelmet *a Kollégium céljaira ösztöndíjakra átadni köteles.*

A birtok tulajdonképen öt esztendő mulva kerül a Kollégium haszonélvezetébe, mert öt évig az asszony második férje: Huba Gyula lesz a haszonélvezője.

Íme, húsz esztendő után Baltazár Dezső püspök áldozatos útjának eredményei még mindig jelentkeznek.

A MÉP értekezlete

A Magyar Elet Pártja csütörtökön este értekezletet tartott. Vitéz Lukács Béla tárcanélküli miniszter megnyitó szavai után *Varga* József iparügyi miniszter bejelentette, hogy a párt illetékes bizottságai már megkezdték *a munkaközvetítés államositásáról szóló törvényjavaslattervezetnek tárgyalását.* A miniszter hozzáfűzte még, hogy a törvényjavaslat csak kezdeti lépés azoknak a problémáknak terén, amelyek szociális megoldásra várnak.

Király József országgyülési képviselő a keleti fronton küzdő honvédeinknél járt és beszámolt arról, hogy honvédeink köszönettel és hálával fogadják a párt adományait. Honvédeink körében jó hangulatot talált. Eltölti őket a győzelem akarata. Azt üzenik haza, itt is fogjunk minden erővel össze, tanuljunk meg küzdeni és lemondani, mert ez a záloga a győzelemnek.

Utána *Kállay* Miklós miniszterelnök állt fel szólásra. Megköszönte a támogatást, amelyben a párt őt és a kormányt az elmult évben részesítette. Kérte, hogy a jövőben is álljanak mellé és kormánya mellé. Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újesztendőt kivánt a párt tagjainak. Vitéz *Lukács* Béla miniszter a párt nevében meleg szavakkal mondott köszönetet a miniszterelnöknek a jókívánságokért.

A képviselőház ülése

A képviselőház pénteken délben rövid formális ülést tartott, amelyen *Krudy* Ferenc alelnök bemutatta a felsőház elnökének átiratát a költségvetési törvényjavaslat elfogadásáról. Ezután *Kállay* Miklós miniszterelnök beterjesztette az egyes külállamokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezéséről szóló törvényjavaslatot. *Cselenyi* Pál, a pénzügyi bizottság előadója benyujtotta *az egyszeri hadkötelezettségi adóról és hadmentességi váltságról szóló törvényjavaslat letárgyalása ügyében a bizottsági jelentést.*

A legközelebbi ülést szombaton tartják és annak napirendjére tüzték *a hadkötelezettségi adó és hadmentességi váltságról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását.*

A pápa rádiószózatot intéz a világ népeihez

Róma, december 18. (MTI) Mint a Vatikánvárosból jelentik, a pápa az idén is rádióbeszédet intéz karácsony előestjén a világ népeihez.

Ma lesz a Turul Diéta utolsó előadása

Ma lesz a Turul Diéta utolsó előadása, amelyen a nemzeti egység kialakulását biztositó felekezeti béke kérdéséhez dr. Pass László c. esperes szól hozzá evangélikus részről.

Az előadás pontosan este 8 órakor kezdődik. Színhelye: az Attila B. E. Turulvára. (Kossuth u. 43. sz.)

Minden jóindulatú magyar testvért szeretettel hiv és vár a Vezérség!

A debreceni elemi iskolákban is január 24-ig tart a karácsonyi szünet

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezésével kapcsolatban a debreceni kir. tanfelügyelőség is közölte valamennyi állami, községi és felekezeti népiskola igazgatójával, hogy tekintet nélkül a tüzelőanyaggal való ellátottságára az iskolának, **az összes debreceni népiskolákban a karácsonyi szünidő december 20-ikától január 24-ig tart.**

—oOo—

— A közellátási miniszter megállapitotta a cukrászsütemények, mézeskalácssütemények és mézeskalácsipari készitmények legmagasabb fogyasztói árát. A rendelet a hivatalos lap szombati számában jelent meg.

Tanítóhiány mutatkozik Hajdú vármegye egyes községeiben

30.000 elemi iskolai tanuló iratkozott be a megyében az új tanévben

A vármegyei népiskolák működéséről **Bodolay Gyula** kir. tanfelügyelő most terjesztette be negyedévi jelentését Hajdú vármegye vezetősége és törvényhatósága elé.

A jelentésből kitűnik, hogy a vármegyei elemi iskoláknak 29.947 tanulója van. Különösen jelentős az emelkedés a VII. és VIII. osztályok számában. Az új tanévben már 46 iskolában nyílt meg VII. és 28 iskolában VIII. osztály.

Tanítóhiány miatt több iskolában be kellett szüntetni a tanítást, igy a hajdúnánási ópusztai, balmazújvárosi darassai állami, oláhtanyai vándoriskolában, hajdúszoboszlói angyalházi református, hajdúnánási magitelki róm. katolikus és balázstelki református, — hajdúböszörményi hármashalmi és dedóháti iskolákban és a nádudvari nádasszegi iskolában. Más helyeken osztályösszevonás által oldották meg átmenetileg a tanítóhiányt, ennek hátránya viszont a túlnépes osztályokban jelen kezik.

Uj iskolaépületek is emelkedtek az elmúlt negyedév alatt. Elkészült a téglási róm. katolikus iskola két tanteremmel, egy tanítói lakással és folyamatban van a téglási külterületi kétlantermes tanítói lakásos iskola építése, melyet anyaghiány késleltet.

Nagyarányú iskolánkívüli népmüvelési munka folyik Hajdú vármegye területén Szeptember 1-től november 30-ig 306 népmüvelési célú ismeretterjesztő előadást tartottak és jelenleg is több gazdasági, egészségügyi, csecsemőgondozási, méhészeti, közmüveltségi és négy magyar nótatanfolyam van folyamatban. Még ebben a hónapban és januárban újabb tanfolyamok is indulnak.

A kétszázezerpengős fogadás ujabb fejleménye

Nem történt bűncselekmény, választott bíróság dönt

A budapesti ügetőversenyen történt nagy fogadási manőver, rendőrségi vizsgálata ma befejeződött. Kétségtelenul megállapították a nyomozás során, hogy *nem történt bűncselekmény*, mert egy nyerni vágyó fogadó társaság Felsőgallán és Budapesten fogadott és a lóversenyen, mint megengedett szerencsejátékon, ügyes trükkel nagy összeget nyert. Ebben a pillanatban már Duma Jenő bukméker irodájának személyes ügye, illetve az iroda fennmaradásáért folytatott anyagi küzdelem a nagy hűhóval kísért „ügetőbotrány". Ugyanis botrányról szó sem volt.

Egy budai autókereskedőnek azt az ötletet adta már régebben egy iskolatársa, hogy dupla fogadással halmozva nagyobb összeget kellene kockáztatni lóversenyen. A tegnapelőtti trükköt már kipróbálták a koratavaszi megyeri galoppversenyen, de kísérletük sikertelen maradt. A bukmékerirodák idejében értesültek a hatalmas fogadásról és úgynevezett *ellenfogadást* kötöttek, hiába futott be az autókereskedő és barátjának lova, visszakapták a pénzüket, 50.000 P-t. Legközelebb a budapesti versenyen újra jelentkeztek a kísérlettel. Az élelmes bukmékerirodák megint ellensúlyoztak: *nagy ellenfogadást tettek.* Ezúttal az autókereskedőnek többezer pengője odaveszett.

A harmadik kísérlet volt, hogy Felsőgallára utaztatta a fiatal autókereskedő a barátját, akinek ügyes közreműködése meghozta a sikert. A tétek elhelyezésénél ugyanis a felsőgallai irodában először 10-20 pengős tételeket diktált be Tatár István és Adler ékszerügynök. Amikor elérkeztek a nagy tétekhez, a többhalmozáshoz, Szőke Béla Duma bukméker felsőgallai irodavezetője kötelességszerűen engedélyt akart kérni a budapesti központi irodától, hogy a nagy tételeket megkötheesse. *De nem kapott telefonösszeköttetést.* Mire azután a telefonösszeköttetés megszületett, már futották is a kétéveses versenyét. *Duma Jenő irodája nem tehetett ellenfogadást.*

Annyit mégis elért a nagy fogadásnál vesztes Duma Jenő irodája, hogy *egyelőre nem fizette ki a közel 200.000 pengős nyereséget, hanem választott bíróság összehivását kérte.*

—oOo—

Elektorválasztás az Ügyvédi Kamarában

Az érdekképviseletek között az ügyvédi kamarák is most választják meg új felsőházi tagjaikat a kamarák küldötteinek Budapesten tartandó gyűlésén. A Debreceni Ügyvédi Kamara pénteken tartotta a felsőházi küldötteket (elektorokat) választó közgyűlését dr **Nagy Béla** kamarai elnök vezetésével.

A szavazás lezárása és a szavazólapok összeszámlálása után dr **Cásthy Dezső** választási elnök jelentést tett a közgyűlésnek a választás eredményéről, amely szerint az összes szavazatokat dr **Nagy Béla**, a kamara elnöke és dr **Miszly Károly**, a kamara titkára kapta s igy ők lettek a Debreceni Ügyvédi Kamara felsőházi tagválasztó küldöttei.

—oOoOo—

Szeged egyeteméért

Szeged, dec. 18. A szegedi Horthy Miklós Tudományegyetem ideg- és elmegyógyászati klinikája felépítésének anyagi fedezetére a város kisgyülése úgy döntött, hogy a gyála nagyréti bérföldekből 414 katasztrális hold területet eladnak egyholdas parcellákban. A központi egyetem és az idegklinikai épitkezésekkel kapcsolatos kisajátitásokra 2.5 millió pengő kölcsönt vesznek fel. (MTI)

—oOo—

— Az angol parlamentben elfogadták azt a törvényjavaslatot amely előirja, hogy azoknak az ifjaknak, kik 17 évet s 8 hónapot töltöttek jelentkezni kell.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAI-UNGER ISTVÁN

Szombaton délután: **Nemes Rózsa.**
Szombaton este: **Aranysárga falevél.** A) bérlet.
Vasárnap délután: **Aranysárga falevél.** (Rendes helyárak).
Vasárnap este: **Aranysárga falevél.** (Bérletszünet.)
Hétfőn este: **Nemes Rózsa.**
Kedden este: **Aranysárga falevél.** (C bérlet.)

Csokonai Színház

Szombaton A) bérletben, vasárnap délután és este bérletszünetben

Aranysárga falevél

Erdélyi Mihály legújabb slágere!

Szombaton délután filléres helyárakkal:

Nemes Rózsa

Töltőtollak, csavarirónok, emlékkönyvek, fotoalbumok, levélpapirok olcsón

KARÁCSONY

VARGA

PAPIRÜZLETÉBEN · SZINHÁZATJÁRÓ

Borkesztyük Retikül
különlegességek, kötött kabátok és női fehérneműek csakis
Tóthfalussynál Piac u. 40 Piac u. 16.

Hanglemezek Csillárok Asztali lámpák
Villamos háztartási cikkek
Villamossági felszerelési cikkek
Villamos lemezjátszók
Rádió javítás és szerelés
Nánássy Lajos rádió és villamossági vállalat
Piac utca 85. Telefon: 34-29.

Karácsonyra
Wernernél
Kalapot
Fehérneműt
Nyakkendőt
Nagy választékban mé kitűnő minőségben

Tanulna

vagy tanítana

Hirdesse meg

az „apróba"

Hírdessen a „DEBRECZEN" apróhírdetési rovatában. A „DEBRECZEN" apróhirdetése mindig eredményes, de különösen eredményes a karácsonyi számban, mert a „DEBRECZEN" karácsonykor a rendes vasárnapi mennyiség másfélszeresében jelenik meg. Négy napig forog kézen és tízezrek olvassák. Tehát apróhirdetést a „DEBRECZEN"-be, de különösen a karácsonyi számába.

Megjelent a belügyminiszter rendelete a városi és községi körorvosokról

A belügyminiszter elrendelte, hogy a megüresedett tisztiorvosi, városi orvosi, községi orvosi és körorvosi állásokat az illetékes tiszti főorvos ezentúl a belügyminiszternek köteles haladéktalanul bejelenteni. Az állásokra a belügyminiszter pályázatot ír ki, a pályázathoz csatolni kell a leszármazást igazoló azokat az okiratokat, amelyekből kitűnik, hogy **a pályázó az 1939. évi IV. tc. 1. szakasza értelmében zsidónak nem tekinthető és nem esik a hivatkozott szakasz 6. bekezdésében foglalt korlátozás alá sem.**

A rendelet szerint a belügyminiszter főfelügyelete alá tartozó hatóságoknál, közintézeteknél és közintézményeknél — a törvényhatósági és községi kórházaknak ideiglenes hatállyal alkalmazott segédorvosai, alorvosai és adjunktusai kivételével — **alkalmazni csak azt az orvost lehet, akinek kinevezéséhez, illetőleg alkalmazásához a belügyminiszter előzetesen hozzájárult.**

Ez a rendelkezés kiterjed a belügyminiszter főfelügyelete alá tartozó olyan intézetekre és intézményekre is, amelyek közintézeteknek vagy közintézményeknek nem tekinthetők ugyan, azonban **állami, törvényhatósági vagy községi támogatást élveznek, vagy társadalmi segélyben részesülnek.** A rendelet hatálya a Budapest székesfővárosi tiszti főorvosi, tisztiorvosi és kerületi orvosi állásokra nem terjed ki. Egyébként a városi orvost, a községi orvost és a körorvost a belügyminiszter nevezi ki.

Kántor Ernő és Társa

karácsonyi vásárának kivonatos jegyzéke:

Kémia: 3.94, 10.80, 24.22 P
Elektron: 7.40, 14.38, 26.58 P
Légpuska: 32.— P
Elastolin katonák, állatok
Sebastopol ostroma céllövő játék 2 P
Solo bridge játék
Légelhárító ágyú 5 P
Gombos Matyi
Bábszínház P 9.12-től
Kérjük vásárlásait addig eszközölni, míg a készlet tart

Ebédszünetet nem tartunk

Harsányi Zsolt becsületsértési pere Juhász Géza ellen a debreceni törvényszék előtt

A bíróság elrendelte a bizonyítást annak megállapítására, hogy Harsányi Zsolt életrajzregényei ponyváknak tekintendők-e vagy sem

A debreceni törvényszék dr. *Tóth* Géza tanácsa igen érdekes ügyben kezdte meg a főtárgyalást pénteken délelőtt. A vádlottak padjára dr. *Juhász* Géza író, leánygimnáziumi tanár került még pedig azért, mert azt írta Harsányi Zsolt íróról, hogy *életrajzregényei ponyvának tekintendők és úgy kellene jelezni is a könyvkereskedők kirakataiban.*"

Harsányi Zsolt *hitelsértés és becsületsértés miatt kívánja dr. Juhász Géza elítéltetését és hivatkozik arra, hogy őt dr. Juhász Géza állításai megszégyenítésnek teszik ki és írói hitelét is rontják.*

Az ügy azzal indult, hogy dr. Juhász Géza az időközben megszünt „Tiszántúl" című napilapban ez év május 31-én a Könyvnapról elmélkedett és ostorozta a lélekmérgező ponyvairodalmat. Cikke utolsó fejezetében a következőket írta:

— Milyen szép volna, ha az irodalmi mérget is látható jelzéssel látnák el s Földi Mihály transcendens remekei, Harsányi Zsolt „szigorú történeti hűségű föltámasztásai" - (mint Pintér posthumus kötetében olvassuk) ezzel a keresztkötéssel állhatnának a kirakatban: „*Ponyva*".

A tárgyaláson nem jelent meg Harsányi Zsolt.

Dr. *Schéda* László ügyész kijelentette az elnök kérdésére, hogy az ügyészség nem vállalja a vád képviseletét az ügyben, mert a hitelrontást nem látja bizonyítva és így bűncselekmény hiányában tagadja meg a vád képviseletét. *Harsányi Zsolt képviseletében dr Kocsis* Sándor ügyvéd kijelentette, hogy a hitelrontás miatt és a becsületsértés miatt is tartja a pótmagánvádat.

Elnök a vádlotthoz: Vádolja önt Harsányi Zsolt hitelsértéssel és sajtó útján elkövetett becsületsértéssel. Megszégyenítőnek, lealacsonyítónak tartja magára nézve az ön állításait és hitelsértés miatt is kívánja megbüntetését. Megértette a vádat?

Vádlott: A vádat megértettem, magamat bűnösnek nem érzem, bizonyítani kívánom állításaimat. Beismerem, hogy *én írtam a cikket és vállalom érte a felelősséget.*

— Miért írta? Mi érdeke fűződött a cikk megírásához?

— Közérdekből írtam. Húsz éve dolgozom, a kritikusi pályámon még nem foglalkoztam Harsányi Zsolt írásával, csak most. A Könyvnappal kapcsolatban írtam a ponyva veszedelméről. A gyanutlan olvasóközönség haszontalan, értéktelen könyveket vásárol csak azért, mert azok olcsók és az értékes jó könyvekhez nem jut hozzá. En leánygimnáziumi tanár vagyok, így történt, hogy egy anya elmondotta nekem, hogy ajándékul serdülő iskolás leányának megvette Harsányi Zsolt egyik regényét, a „Magyar rapszódiát". Én olvastam a regényt és tudtam, hogy pornográf részletek is vannak benne. Borzalom öntött el, hogy a gyanutlan anya a leánya kezébe adja ezt a regényt. Ennek a hatása alatt írtam cikkem végére azokat a sorokat, melyeket Harsányi Zsolt sérelmez. Először Földit említettem, akiről Németh László már megmondta véleményét, azután említettem Harsányi Zsolt nevét, aki életrajzregényeiben a hétköznapi részeket hangsúlyozza és *Liszt Ferenc életregényében* is pornográf részletek vannak. Óvtam az ilyen írástól az anyát, nehogy leánygyermeke kezébe adja éppen abban a korban, amikor a leánylélek a legfogékonyabb és legzavarosabb Úgy véltem, hogy a többi édesanya figyelmét is fel kell hívni, hogy ilyen könyveket ne adjanak gyermekeik kezébe. Harsányi Zsoltra én nem haragszom, *személyes ellentét nincs közöttünk, csak mint kritikus írtam véleményt életrajzregényeiről.* Nem írtam, hogy minden munkája ponyva. Pintérrel szemben áll az én véleményem és ezért is idéztem gúnyosan az ő sorait.

A vádlott szavai után az elnök megkérdezte, hogy mivel csak magán vád van, *nem volna-e mód a békés megegyezésre valamilyen nyilatkozat formájában.*

Dr. Kocsis Sándor: *Arra van utasításom, hogy tartsam a vádat.* Értesüléseim szerint nem lehet békés megállapodást létesíteni. *Ítéletre van szüksége ügyfelemnek.* Békés elintézésről szó sem lehet. *Harsányi Zsolt a végsőkig ragaszkodik ahhoz, hogy ebben az ügyben ítélet legyen.*

Dr. *Erdőss* József, mint dr. Juhász Géza védője előterjesztette ezután a valódiság bizonyítását kérő indítványát, felsorolva Harsányi Zsolt életrajzregényeit, megjelölve az oldalszámokat, ahol olyan leírások találhatók, melyek a vádlott szerint a ponyva körébe utalhatók A védelem a „Mathiász Rex", „Ember küzdj", „Magyar Rapszódia" című regényeiből az idézetek sere gére hivatkozik, mint bizonyítékra. Különösen kiemeli a „Magyar Rapszódia" egyes részeit, ahol az író Liszt Ferencnek a szerelmi kalandjait teregeti ki 71 éves koráig.

Irodalomtörténetírók véleményének beszerzését is kérték és Németh Lászlónak, mint szakértőnek a meghallgatását.

A főmagánvádló képviselője kijelentette, hogy *ellenzi a bizonyítás elrendelését, mert nem tartja célravezetőnek.* Maga a vádlott mondja, hogy nem tartja ponyvaírónak Harsányi Zsoltot csupán egyes részeket kifogásol regényeiben, már pedig ezek nem teszik az egész művet ponyvává.

Elnök: A hitelsértéssel kapcsolatban kíván bizonyítást a főmagánvádlott?

— Nem

— A vádlott nem kíván újabb bizonyítást bejelenteni?

Dr. *Erdőss* József: Nem kívánunk újabb bizonyítási anyagot felhozni, ez elégséges lesz.

Egy órás tanácskozás után hirdette ki a törvényszék végzését dr. Tóth Géza tanácselnök. *A valódiság bizonyítását elrendelték. Kötelezték a vádlottat, hogy 14 nap alatt Harsányi Zsolt összes történeti regényeit adja át a bíróságnak, hogy a szakértő az összes művekből alkothasson szakértői véleményt és megállapíthassa, hogy ponyvának tekintendő-e Harsányi Zsolt írása vagy nem.* Teljesítette a bíróság a védelemnek a szakértőre vonatkozó kérését és a *később megállapítandó időben megtartandó tárgyalásra megidézik Németh Lászlót is.*

Az érdekes perben három szakértő ad véleményt. A vádlott szakértője, a főmagánvádló szakértője és a bíróság által kijelölt szakértő.

A folytatólagos főtárgyalást csak a jövő évben tartják meg.

Signal

külön tudósitás a keleten küzdő magyar csapatok harcairól

Azonkivül: stratégiai visszapillantás a tengely három háborus esztendejére • Ilyen a „Sztalinorgona" • A gyalogság története rajzokkal • Képek a sztalingrádi harcokról • Az európai front — önkéntesek a bolsevizmus elleni harcban • Angol propaganda nagyitóüveg alatt • Jelentés Irakból

Kettős füzet 23/24 sz. 72 oldallal

Ára **60** *fillér*

A következő szám januárban (40 oldal) ára ismét 40 fillér

Korbuly József kádármester sok szegény családot negyedmázsa fával ajándékozott meg

Általános emberi tulajdonság, hogy amikor fontos élelszükségletekben akár csak kevéssé is nehezül a helyzet, az emberek önzőkké válnak. Csak magukkal törődnek, elhalványul bennük a közösséghez tartozás érzése és csak akik különösebben „Krisztus katonái", azokban kél életre a hála Isten iránt, mert nekik van és abból, amit az Isten adott, juttatnak másnak is.

Így mutat mély emberi érzelemből fakadó lelekkel nemes cselekedetével példát **Korbuly József** kádármester, akinek telepe a Nyíl-utca 16. szám alatt van. **Szerkesztőségünkbe elküldött tíz darab utalványt, mindegyik 25 kiló fáról szól.** Annyi volt a kérése, juttassuk el olyan szegény családokhoz, akik rászorulnak a segítségre.

Pár percig beszélgettünk távbeszélőn Korbuly József kádármesterrel és ez a beszélgetés újabb nemes tulajdonságát domborította ki. Bejelentettük, hogy a csapókerti iskola szegény gyermekeinek egyik csoportja éppen szombaton délelőtt karácsonyi ünnepélyt tart. Átadjuk tehát a fautalványokat az osztály tanítónőjének, hadd szerezzen igazi örömet ezzel a nemeslelkű adománnyal a legszegényebb gyermekeknek, illetve szüleiknek. Korbuly a legnagyobb szeretettel járult hozzá, hogy a fát a református szegény családok közt osszák ki, mivel ez az ünnepély a református iskolában lesz.

— Mindegy, hogy milyen vallású az a szegény család, **Krisztusé vagyunk valamennyien.**

A derék Korbuly József másik öt mázsa fát osztott ki olyan szegény családok között, melyeket ismer és ahol a családfő a harctéren van.

— Nagyon szívesen és tiszta lélekkel adományozom ezt a fát, mely hulladékfa abból az anyagból, amit feldolgozok — mondja búcsúzóul, szerényen, mint aki nem csinál nagy dolgot abból, hogy segít másokon. Mi azonban tudjuk és azok a családok is érzik, hogy nagy dolog ez. **Hiszszük, hogy a nemes példát mások is követik.**

— **Amerikában lezuhant egy utasszállító repülőgép** a fairfieldi repülőtér közelében. Tizenhét katonai és polgári személy meghalt.

Karácsonyra órát, ékszert, dísztárgyakat
Hora Endrétől Kossuth u. 2. Városházépület. Tel. 34-59

Játékárukban
kifogyhatatlan
Jánossy üzlete Simonffy u. 1.

Férfiruha
Fiúruha
Grünfeld
úriszabóságából
Kistemplom mellett

Simi bácsi sörszanatóriuma
jó boráról és ízletes konyhájáról híres, minden este **Hajdú Bandi és vigányzenekara muzsikál.** Simonyi és Weszprémy út sarok.
Telefon: 13-79.

HIREK

DOLGOZIASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata december 19-én reggel 8-tól dec. 26-án reggel 8-ig: „Megváltó' Major örökösök. Piac u.18., telefon: 14-69. „Muraközy" Preisler Ernő, Piac-utca 72., telefon: 37-33. — „Bocskay" Lassányi József, Cegléd u. 22., telefon 29-14. — „Csokonay" dr Csatáry István, Mester-utca 43. telefon: 10-15. — „Árpád Fejedelem", Mikes Béla, Csapókert, Jánossy-utca 44.

A vidéki színigazgató

sorsa nem éppen irigylesreméltó. Ezer bajjal, nehézséggel, súlyos anyagi terhekkel kell küzdenie annak, aki a magyar kultúrát egyik legfontosabb posztján, valamelyik vidéki színházában a magyar szó szépségének, a magyar színjátszás hivatásának áldozza életét.

Ezt a hivatást látja el fontos posztján, a Csokonai Színházban, maradéktalan művészettel, nagyvonalúan, tele hittel, áldozatkészséggel Beleznai Unger István, a debreceni színigazgató. Sok gondja mellett hazafias és emberbarati kötelességeiről sem feledkezik el. Így honvédeink karácsonya javára egy teljes előadás jövedelmét ajánlotta fel, de nem a szokványos módon, amikor is leszámítják a bevételből a kiszkiadásokat, a napi rezsit, Unger István valóban a teljes bevételt adta a hazafias célra, maga vállalva a színház egy napi rezsijét, ami közel 1000 pengőt tesz ki. Harcoló honvédeinkkel való együttérzésének, a magyar testvéri szeretetnek szép példáját adta ezzel, mint ahogy munkatársai iránt is hasonló érzésekkel viseltetik. Mint halljuk valamennyi művészlegyának, alkalmazottjának karácsonyi ajándékot juttat, ami tekintve a színházi személyzet nagy létszámát, bizony ezrekre rug.

Magyar lélek, magyar szív sugallja az ilyen nemes tetteket és ezt a példát is jól esik külön feljegyezni.

— **Vasárnapi istentiszteletek a református templomokban** Nagytemplomban délelőtt 10 dr Ferenczi Károly, délután 5 Tariska Zoltán. — Kistemplomban délelőtt 9 Uray Sándor, délelőtt 11 dr Dancsházy Sándor, délután 5 Kecskés József. — Kossuth u. templomban délelőtt 10 dr Ötvös János, délután 5 Ács Mihály. — Károlyi Gáspár-téri templomban délelőtt 9 Kolozsváry Kiss László délután 4 Varga Balázs. — Ispotály-templomban délelőtt 10 Molnár Ferenc, délután 5 Birinyi J. Árpád-téri templomban délelőtt 10 dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 dr Erdei Mihály. — Homokkerti templomban délelőtt 10 Kovács József, délután 5 Dusicza Ferenc. — Nyilastelepi templomban délelőtt 10 Mezey Béla, délután félnégy Mezey Béla. — Csapókerti templomban délelőtt 10 Balogh József délután 5 Balogh József — Kerekestelepi templomban délelőtt 10 Szilágyi László, délután 3 Szilágyi László. Egyetemi templomban délelőtt 11 Koncz Zoltán. — Auguszta szanatóriumban délelőtt negyed 10 Szenes László. — Egyetemi klinikákon délelőtt Szenes László és Koncz Zoltán. — Téglaskerti állami iskolában délelőtt 10 Sárközy Lajos. — Téglavetői gyülekezeti házban délután 3 Erdei Károly. — Wolaffka telepi olvasókörben délután 3 Dusicza Ferenc. — **Tanyai istentiszteletek.** Pallag délelőtt 9 vitéz Szabó E. Hosszúpályi délelőtt 10 Létai út délután 3 Molnár Gyula. — Ebes délelőtt 10 Molnár Gyula I. — **Gyermekistentisztelet** Egyetemi templomban délelőtt félkilenckor Koncz Zoltán. — **Levente istentisztelet:** Károlyi Gáspár-téri templomban délelőtt 9 Sulyok Kálmán.

— **A római katolikus templomban és kápolnákban** rendes vasárnapi szentmiserend. A lelkészi beosztást ma eszközlik.

— **Az evangelikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor és este 5 órakor istentisztelet. Prédikál dr Pass László tb. esperes lelkész. Délelőtt fél 10 órakor evang. szórványistentisztelet Püspökladányban. Prédikál Németh Sándor segédlelkész.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos utcai imaházban vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaóra. — Fél 9 fél 10 óráig prédikáció. — 11—12 óráig vasárnap iskola. — Délután 6—8 óráig vallásosestély vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este 7—8 óráig bibliaóra.

— **Mikor lesz az éjféli mise?** Beszámoltunk arról, hogy az ország legtöbb helyén, így a fővárosban is, a karácsonyi éjféli misét karácsony vigiliájának délutánján tartják meg. Szegeden azonban a szokásos időben, tehát éjfélkor tartják meg az éjféli misét. Debrecenben még nincs döntés az időpont dolgában.

— **A honvédelmi miniszter valamennyi honvédségi és polgári alárendeltjének megtiltotta a karácsonyi és újévi üdvözletek küldését.** Egyben felhívta őket arra, hogy a kereskedelmi miniszter felszólításának engedve, magánüdvözletek megváltásaként áldozzanak a hadirokkantak javára.

— **Dr Paulovits István professzor emericanus kitüntetése.** Az Emericana Nagyrendje a nagyúri keresztet adományozta aranyszegélyű galambszürke szalagon dr Paulovits István egyetemi ny. r. tanárnak, a debreceni korporáció priorának. A kitüntetett professzornak a nagyúri keresztet vasárnap a Budapesten rendezendő díszkápolnában nyujtja át vitéz József Ferenc főherceg, ügyvezető főprotektor.

— **Áttelepítés az orvlövészek miatt.** Hrvatska Dubica szávamenti nagyközségben most fejezték be a hercegovinai Sztolác és környéke lakosságának áttelepítését. Sztolác község és környékének lakossága ugyanis kénytelen volt elmenekülni az orvlövészek elől. Összesen 170 család (mintegy kétezer ember) kapott itt új otthont. Legnagyobb részük földmíves, akiknél bő a gyermekáldás.

— **Nemzetvédelmi Szövetség nemzetvédelmi akadémiájának első tanfolyama most ért véget.** A záróünnepségen megjelent Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter is. Az első tanfolyamon 40 vidéki és 20 budapesti hallgató vett részt, akik a tanfolyam során nemzetismeretet, fajismeretet, honismeretet, valamint a népi és erkölcsi erőket tárgyaló előadásokat hallgattak.

— **Üzembe helyezik az ország első állati tetem égetőjét Baltonyán.** Az új létesítmény munkájától a szappanhiány enyhülését lehet remélni.

Karácsony elébe

Az erdőn vágják a fenyőt,
sikolt a fejsze, zokogva dől a fa,
lázas sietés város és falu,
ujjong a gyermek, boldog az anya,
mosolyg a fáradt, halkszavú férfi,
megdobban a szív, titkok menedéke,
égig lobban a szeretet lángja:
— Jő a kicsi Jézus, béke lesz... béke...

Beállok én is a sorba,
térdreroskasztom lázverte magam,
mint a többi Istenhez könyörgő,
ködbe hullt képeket tákol agyam
lelkemre ormótlan bánat zuhog,
szememből hull a könny: mindennek vége!
S égig lobban a szeretet lángja.
— Jön a kicsi Jézus, béke lesz... béke...

Boross István.

A kistemplomi egyházrész bibliakörének szeretetmunkája

Ma minden nőnek egy fontos dolog hatja át a szívét, így karácsony táján még fokozottabban — mindenképpen segítsen a nélkülöző családokon, különösen a jövő nemzedéken, a gyermekeken Ez indította a kistemplomi egyházrész lelkes tagjait is szebb nél-szebb himzésre, gyermekruhák varrására, melyeknek eladási árából fedezik a szegények karácsonyi segélyezését. Valóban gyönyörködtető szép látvány ezeknek a művészi munkáknak a kiállítása, mely a Révész-tér 2. szám alatti gyülekezeti otthonban van bemutatva.

A szépet kedvelő lelkűeknek élményt jelent ez a nem mindennapi esemény, mint karácsonyi vásár is. Nagyon helyesek többek között Oláh Irma ipariskolai tanárnő tervezésével és irányításával készült fiucska és leányka **„hajdú ruhá"-k**, melyeknek bájos csinossága édes mosolygást csal az arcra. Elönyösen célszerűek a pólyapárnára készült húzatok, melyek négyszögletesek, bár mégis divatos hosszúak, a felső himzett díszítés által. Van ott mindenféle magyaros kézimunka, ügyesen bemutatva a szépen terített asztalokon, melyeket a lelemények asszonytábor szorgalmas kézzel, ami mai viszonyok mellett, jóformán semmiből varázsolt elő. A karácsonyi vásár dél előtt, délután megtekinthető akik már látták, nagy elismeréssel nyilatkoznak róla.

Vasárnap, 20-án este zárul a kiállítás.

* **Krayer festékgyár fióküzletének közleményei:** Kályhazezüst, kályhacsőlakk, hőálló tinktura, vizüveg, tökéletes enyvpótló, kenőszappan és piperészappanpótlók nagy választékban. Asztalosnak is megfelelő grundoló és fedő olajfestékek minden színben.

— **Elnökválasztás lesz februárban Finnországban.** Január 15-én összeülnek a választási bizottságok, hogy megadják a választási megbízottaknak a felhatalmazást. A választás február 15-én lesz, az új elnök pedig március 1-én foglalja el helyét.

* **Fegyvergyakorlatról** visszatérve, a műterem vezetését átvettem. Ünnepek alatt nyitva. Szipál fényképészmester, Piac-u. 44 szám.

* **Karácsonyra ifjúsági könyvek**, regényujdonságok, szentképek, olajfestmények nagy választékban Antalffy József könyvkereskedésében

* **Vidovich, Iklódy Danesi** festőművészek képvásárkiállítása naponként délután 3—7-ig nyitva Kálvin-tér 3., udvari üvegterem

* **Rossz gumicipőjét** ne dobja el megjavítom, cippzárt igazítok, újat teszek. Kovács, Deák Ferenc-utca 3.

Szent Erzsébet Egyesület szeretetünnepélye

Holnap, vasárnap, december 20-án fél 12 órakor lesz a róm. kat. elemi leányiskolában (Szent Anna-u ca 19) a karácsonyi ünnepélye az egyesületnek, ott osztják ki a cipőket, karácsonyi segélyeket és szeretetcsomagjainkat. Megvendégeljük gulyáslevessel szegényeinket.

Ünnepi beszédet mond dr **Bánáss László** prépost, az egyesület nagynevű igazgatója.

Kérjük tagjainkat, hogy ezen a **lélekemelő** gyönyörű ünnepélyen mindenki ott legyen, mert minden adomány, minden jólevő szépség tagjaink nemeslelkűségét és gyönyörű áldozatkészségét hirdeti. **Elnökség.**

— **Szász Lajos közellátásügyi minisztert Szatmárnémeti törvényhatósági bizottsága** egyhangúlag a város díszpolgárává választotta.

— **Áramszünet.** Villamos hálózaton eszközlendő javítások miatt 20-án, vasárnap az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 7-től 8-ig és délután 14—15-ig MÁV pályaudvar, Raktár és Fütöház, Petőfi tér, Ispotály, Késes, Erzsébet, Salétrom, Nagyvárad, Vörösmarty, Boldogfalva, Török Bálint, Iskola, Szalkai utca, Vargakert, Téglaskert, Széchenyi kert, Postakert, Tócóskert, Déli sor, Keleti sor, Szoboszlai út, Széchenyi út, István út, Kishegyesi út, Külsővásártér, Miklós, Nemzetőr, Arany János u. vége, Simonffy, József kir. hg., Hatvan, Szepességi, Csók, Zugó, Csokonai, Jókai, Tanító, Cserepes, Garai, Borz, Vendég u. és Mester u. páros oldala. Reggel 7-től 15-ig Késes, Ispotály, Salétrom, Déli sor, Keleti sor, Vargakert, Szoboszlai út vége, Teherpályaudvar és Fütöház környéke, Csónakázó tó és Téglaskert.

— **A zsidó munkaszolgálatosok vallásgyakorlata.** A Honvédségi Közlöny a következő rendeletet közli: „A közérdekű munkaszolgálatot, illetőleg kisegítőszolgálatot teljesítő izraelita vallású egyének vallásgyakorlatára és az ezzel kapcsolatban adható kedvezményekre vonatkozóan a jövőben az alábbiak mérvadók: Szolgálatmentesség csak a nagyobb zsidó ünnepeken engedélyezhető éspedig szeptember hónapban, újév napján, október hónapban a kilencnapos sátoros ünnep első és utolsó napján, március hónapban a nyolc húsvéti ünnep első és utolsó napján és pünkösd két napján. E hónapokban még a fegyelmező gyakorlatokat sem kell megtartani. Általában a zsidó ünnepeken és pénteken este — ha a helységben zsidó templom van és a szolgálati viszonyok megengedik —, az izraelita vallásúak tiszteles felügyelete mellett zárt rendben az istentiszteleteken résztvehetnek, illetve a fentebb felsorolt ünnepeken ott estig tartózkodhatnak. Az egyénenkénti templombajárás nem engedélyezhető. Istentiszteletek az elhelyezési körleten kívül tartandók. A vasárnap szünnap. Közékezés alóli felmentés a zsidó ünnepeken sem adható."

NEM KELL FIZETNI

A gyönyörü köntösök és házikabátok, valamint a remek selyem nyakkendők és sálak, a prima külföldi fehérneműek, a fínom tiszta gyapjú pulloverek és hósapkák, az ernyők és más ragadó szép ajándéktargyak megtekintéséért.

Jól öltözködö urak részére a legkényesebb igényeket kielégitöen (hozott anyagból is), készülnek szép vonalú ruhák.

KISS úridivat és úriszabó üzletében, **Piac u. 16.** (Alföldi palota).

Littecki Endre képkiállítása a Déri Múzeumban vasárnap, f. hó 20-án zárul.

— **Héthónapi börtönre** ítélte a **bíróság** Katona János debreceni napszámost, aki már 14-szer állt a bíróság előtt és legutolsó büntetésének kitöltése után Debrecenben többektől pénzt vett fel azzal, hogy terményeket tud szállítani, **de sem a pénzzel**, sem a beigért terményekkel nem számolt el. Az ítélet jogerős.

— **Leforrázta magát a forró vízzel** Tóth Imre berettyószentmártoni gazdálkodó kétéves leánya, akit igen súlyos sérülésekkel szállítottak a berettyóújfalui kórházba. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség.

— **Mulatozás közben eltűnt 300 pengője egy vidéki földbirtokosnak.** A debreceni rendőrségen feljelentést tett Csch Mátyás derecskei földbirtokos ismeretlen tettes ellen, aki egyik debreceni vendéglőben mulatozás közben ellopta zsebéből 300 pengőjét. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást és a legnapi napon előállították Tóth János festőségéd, Miklós-utca 22. szám alatti lakost, Ecsedi Erzsébet és Nagy Emma Erzsébet-utca 10. szám alatti lakosokat, akik egy társaságban mulatlak Csch Mátyással és az a gyanú merült fel velük szemben, hogy része lehet valamelyiküknek a pénz eltűnésében. A kihallgatás során mindhárman tagadták a vádat. A rendőrség az ügyben folytatja a vizsgálatot.

— **Páris 1942-ben.** A feketepiac ellen folytatott küzdelem során a párisi rendőrség lefoglalt egy titkos műfograktárt, ahol nem kevesebb, mint 800.000 darab műfogat találtak, ami éppen 25.000 fogazat rendbehozására elegendő. — Egész Páris nevet Pierre Jean fiatal óriáson, aki 21 éves és 2 méter 17 centiméter magas. A hatalmas férfi állandóan éhes, mert a rendes adagokkal nem tud jóllakni. Hivatalról hivatalra jár és ki akarja harcolni, hogy az abnormális nagy embereknek több élelmiszerjegyet adjanak. A közhatóság azonban egyelőre nem hajlandó arra, hogy külön óriás jegyet vezessen be. — A párisi koldusok határozatot hoztak hogy nem fogadnak el egy franknál kisebb adományt. — A legutóbb szabályozták a versenylovak ellátását, úgyhogy most már a tenyészállatok is jegyre kapják a zabot. Napi adag 8 kiló.

Gyapju sporting katonáknak
P 37·20
Fehér Sándor
Cserkeszbolt
lerakat, Csapó-u. 1. Tel: 16-78

Nyugodtan akar aludni?
Matracát, hencserét, rekamiéját, foteljét csináltassa **MANDEL kárpitossal**
Csapó utca 28. (második udvar). Kész hencserek raktáron.

GYÁSZROVAT

Polgár Matkó Ferenc 75. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a köztemető díszravatalozó termeből. Lakás: Nyíl-utca 46. Temetését Barlha vállalata végzi.

Dr nemes Kola Zsigmondné Kóczogh Erzsébet 44 éves korában elhunyt. Temetése Nyirbalkányba való szállítás után vasárnap délben lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezés.

Özv. Nagy Lajosné Szükőcs Zsuzsánna 68 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délelőtt 11 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termeből. Lakás: Nagyszepes 10. Dankó temetkezés.

Major Sándor városi kézbesítő 51 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó termeből. Lakás: Lorántffy-u. 46. Dankó temetkezés

— **Búzalopásra biztatott egy gazdasági cselédet** Hajdúsámsonban Tar Imre és a cseléd által lopott búzát megvásárolta. A debreceni törvényszék elé került orgazdaság miatt Tar Imre. A cseléd nem került bíró elé, mert a gazdája nem kívánta a megbüntetését és így eljárás nem indult a tolvaj ellen. A bíróság az orgazdát elítélte 21 napi fogházra.

— **Fából készül a műhús Svédországban, mégis nagyobb a tápereje, mint a főzeléknek.** A svéd piacon megjelent a mesterséges hús, ami nem egyéb, mint élesztőfehérje és celluloze, ebből állítják elő, annak pedig alapanyaga a fa. A műhúst vagdalt hús helyett lehet készíteni, vagy kenyérre kenve fogyasztani. Több benne a tápérő, mint a főzelékben, íze és szaga meglehetősen hasonlít a valódi húséhoz.

— **A belgrádi szerb miniszertanács határozata értelmében a belgrádi egyetem 34 nyilvános rendes tanárát nyugalomba helyezték.** Ez már a második tisztogató intézkedés. Az elsőre még januárban került sor és akkor elsősorban a szabadkőművesek ellen irányult. A várható új tanári kinevezések után a belgrádi egyetemen, amely az egyetlen szerb egyetem, újra megkezdődhetnek az előadások. Ennek időpontját azonban még nem állapították meg. (MTI).

Dömsödy Ferencné Kandia-utcai házát nevelési célra a református egyháznak ajándékozta

Dömsödy Ferencné úrnő Kandia utca 13. számú házát a debreceni református egyháznak ajándékozta azzal a kikötéssel, hogy *egy szegény tisztviselőnek a Dóczy intézetbe járó leányát, vagy árváját neveltesse jövedelméből az egyház.*

A házat Dömsödy Ferencné halála után veszi birtokába, addig haszonélvezetében marad.

A nemesszívű ajándékozás szép példamutatást jelent és Dömsödy Ferencné megkapó gesztusa nemcsak egyházához való hűségét, hanem mély szociális érzését is megvilágítja.

Két és félévi börtönre ítélték ifj. Benárd Agostont

A büntető törvényszék tegnap hirdetett ítéletet ifjú Benárd Ágoston magántisztviselő és társainak bünperében.

A törvényszék Benárd Ágostont közokirathamisításban, csalásban, bigámiában, magánokirathamisításban mondotta ki bűnösnek és ezért két és félévi börtönre ítélte.

Felesége egyévi és két havi börtönt kapott.

A többi vádlott közül özv. Garai Gyuláné három és félévi fegyházra, Pick Adolfot másfélévi börtönre, Nemes Sándort 8 havi börtönre ítélte a törvényszék.

Elsötétítés alatt betört, halálra ítélték és kivégezték

Lakatos József volt váci cigányzenészt, aki az elsötétítés alatt betöréses lopást követett el, néhány héttel ezelőtt a pestvidéki törvényszék rögtönítélő bírósága halálraítélte. Lakatos kegyelemért folyamodott.

Most érkeztek vissza az iratok a pestvidéki törvényszékhez és a rögtönítélő bíróság tegnap délelőtt ült össze, hogy kihirdesse az elítélt előtt a legfelsőbb döntést. Lakatos Józsefet ezt követően azonnal a gyüjtőfogházba szállították, ahol délután Bogár János állami ítéletvégrehajtó végrehajtotta rajta a halálos ítéletet.

Taat Róbert 19 éves asztalossegédet, aki pár nappal ezelőtt Ujpesten éjszaka kifosztotta négy kereskedő kirakatát, a rögtönítélő bíróság 12 évi fegyházra ítélte.

Két öngyilkossági kísérlet szerelmi bánat miatt

Vida Ilona 23 éves nagylétai lakost tegnap este súlyos állapotban beszállították a debreceni belgyógyászati klinikára. A fiatal leány öngyilkossági szándékból nagymennyiségü sósavat ivott szülei lakásán. **Rózsa István** detektívnek, aki még az éjszakai órákban kihallgatta, elmondotta, hogy szerelmi csalódás érte, szülei is szigorúan megdorgálták, ez annyira elkeserítette, hogy 26 fillérért egyik nagylétai füszeresnél sósavat vett és azt bevette. Vida Ilona állapota életveszélyes, állandó vérhányása van.

Fecsó Julia 19 éves leány, Barna-utca 17. szám alatti lakásán sósavval megmérgezte magát. Mikor rátaláltak, már eszméletlen volt, mellette egy üvegben ott füstölgött a sósav maradványa. Két búcsúlevelet is hagyott hátra, melyből kiderült, hogy tettét szerelmi bánatában követte el. Anyagi körülmények miatt nem kerülhetett össze vőlegényével, nélküle pedig nem akart élni. A mentők a belgyógyászati klinikára szállították, ahol dr **Nagymajtényi Ferenc** rendőrfogalmazó kihallgatta. Állapota súlyos.

— **A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki** a postaügynökségeknek a váltóürlapokra felragasztott váltóilleték bélyegek lebélyegzésére vonatkozólag. A miniszter a rendeletben a Posta Üzleti Szabályzat 146. §-ában foglaltakat olyan értelemben módosítja, hogy a magánürlapokra és a kincstári váltóürlapokra váltóilleték lerovása céljából leragasztott váltóilleték-et az említett §-ban foglalt feltételek fennforgása esetén a m. kir. postaügynökségek is lebélyegzik. A rendelet 1943 január 1. napján lép életbe.

— **Hogyan védekezzünk a hideg ellen.** Különösen a mostani időben, amikor a tüzelőanyaggal nagyon is takarékosan kell bánnunk, arra is ügyelnünk kell, hogy helyesen fűtsünk és főleg, hogy a gerjesztett meleg ne távozhassék kihasználatlanul a szabadba. Rendszerint az ablakok és ajtóréseken sok meleg vész el. Ezen segíthetünk, ha aránylag olcsón saját magunk készítünk ablakpárnákat. Ezeknek a külső huzatait akármilyen vászonból készíthetjük, ami rendelkezésünkre áll, vagy pedig ócska holmikat is felhasználhatunk erre a célra. A töltelék biztosan kitelik a rongyhulladékokból, melyeket egészen apró darabkákra vágunk és a tokot erősen megtöltjük. A ronggyal töltött ablakpárna sokkal kevésbé engedi be a hideget, mint a tollal, szalmával telített. Ha nem akarunk költeni arra, hogy készen vegyünk ablakok réseit betömő légelzáró zsinórt, akkor ezt is pótolhatjuk szinte költségmentesen. Vágjunk posztócsíkokat és ezeket úgy varrjuk össze, hogy az öltések lazák legyenek. Ezeket a csíkokat apró szegekkel erősítsük fel az ablakkeretre.

— **Megjutalmazzák a legutóbbi nagy leventemegmozdulások legeredményesebb résztvevőit.** A leventeintézmény vezetősége a legutóbbi leventemozgalmak megszervezésében és lebonyolításában legeredményesebben résztvett oktatókat, ifjúvezetőket, leventéket megjutalmazza. Az „olajcsata", téliruha, vas, fém, papírgyüjtés, vöröskeresztes gyüjtés és a most folyó „Leventeifjúság Honvédkarácsonya Mozgalom" számbajöhető résztvevőit a „Leventeifjúság Honvédkarácsonya Mozgalom" lebonyolítása után egyénenként elutaztatja egy-egy olyan leventeegyesület, vagy leventecsapat székhelyére, ahol a leventeegyesületi élet a legszebben folyik. Ilyen módon 500 fő oktatót, 1000 fő ifjúvezetőt és 2000 fő leventét kívánnak megjutalmazni.

Epe- és májbetegeknél, elsősorban epehomoknál és epekőképződésnél, krónikus epehólyaghurutnál és hurutos sárgaság felépésénél, reggelenként éhgyomorra egy pohár felmelegített természetes **„Ferenc József"** keserűvíz az emésztés útjait alaposan kitisztítja és az anyagcserét lényegesen előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Budapestre utazók figyelmébe!

A karácsony és újév közötti december 22-től január 2-ig terjedő ünnepi forgalom szabályozásával kapcsolatosan az Államvasutak figyelmeztetik a vidékről érkező és Budapesten át utazó utasokat, hogy a vonathasználati jegyeket tovább utazáshoz a budapesti keleti, nyugati, vagy déli pályaudvaron kötelesek megszerezni.

Vidékről budapesti tartózkodásra érkező utasok ugyancsak ajánlatos a visszautazáshoz vonathasználati jegyet lehetőleg azonnal a megérkezéshor megszerezni.

Időszerű kislexikon

A Sirte-i sivatag, ahol most Rommel csapatai járnak, Líbia földközitengeri partvidékének közepén terül el. Hogy érzékeltessük földrajzi helyét, megjegyezzük, hogy Tobruktól légvonalban 700 kilométerre fekszik Tripolitól, Líbia fővárosától pedig 400 kilométerre. Maga a vidék a Szahara legkietlenebb része. Táblás felépítésű területein csak az oázisokban van élet, különben buckákkal és sivár szikla sivatagokkal váltakozó vidék. A Sirte-i sivatagtól nyugatra kezdődik Tripolitania, amely már — legalább a tengerpart keskeny sávján — öntözéses gazdaságaival vigasztalóbb képet nyujt.

— **Háromhónapi fogház faárdrágításért.** Nyiregyházán a Széna-téren tettenértek egy faárdrágítót, aki egy szekér akácfáért 55 pengőt kért. A rendőrőrszem igazoltatta, majd előállította a kapitányságra, ahol megállapították, hogy a szekérben mindössze három és fél mázsa fa van, így az akácfát háromszoros áron akarták értékesíteni. A személyazonosság megállapításánál kitűnt, hogy az árdrágítót Kasalák Pálnak hívják, aki ibrányi lakos. A nyiregyházi törvényszék már ítélkezett is a faárdrágítás ügyében. A vádlott beismerte, hogy 55 pengőt kért a szekér fáért. Az árdrágítást pedig fondorlatos módon követték el, mert mutatósan úgy elerakták a szekeret fával, hogy a gyanútlan vásárló azt gondolta, hogy legalább 5—6 mázsa fa van a szekérben. A törvényszék Kasalák Pált árdrágításért jogerősen háromhónapi fogházra ítélte és egyben kimondották a lefoglalt szekér fa elkobzását is.

— **Károly román exkirály lapot indít.** Londoni lapok szerint a román exkirály új foglalkozást talált ki. Elhatározta ugyanis, hogy ujságkirály lesz belőle. Első lapja most van megjelenőben. Címe „Hangok Romániából", terjesztése Mexikóból indul ki és célja Romániának a rokon latin népekhez való közelebb hozása.

HIRDETMÉNY. Értesítem a város érdekelt közönségét, hogy az 1942—1943 év telén várható nagyobb havazások folytán a város belterületén felgyülemlő hó lerakása céljából az alább felsorolt helyeket jelöltem ki: 1. A Monostorpályi úton a régi szemétlerakó hely. — 2. A Kishegyesi úti régi szemétlerakóhely művelés alatt nem álló része (szegény házon tul). — 3. A városi kertészet Böszörményi úti telepe mellett levő (nyulasi iskolával szemben. — 4. A Diószgi úti régi sertésvásár-tér területén mázsaház mögötti részben.

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —

Irta: Hegyaljai Kiss Géza

(39) (Minden jog a szerzőé.)

Mi a cél?

Ismernie kell a nemzetnek előbb önmagát. Ismernie kell szükségeit. Aztán megvitatni célt és eszközöket, dolgokat és módokat minden oldalról. Ha akkor elkövetkezik a törvényhozás ideje, áldásdus leend mindenik törvény, mert egy szociális meggyőződést mondott ki.

Kossuth szerkesztő úr ennek a nemzeti közvélekedésnek tükrözésére teremt meg egy új irodalmi műfajt. Ez a vezércikk. Ő alkotja magát az elnevezést is. Vehette az angol leading article megjelölésből. Ő teszi szokásossá, hogy a szerkesztő vagy ragyogó munkatársak a lap vezető helyéről szólnak az időszerű kérdésekről. A lap követett irányának megfelelően taglalják a felvetett eszmét. Jelzik a kívánatos megoldást.

Miről szólnak hát ezek a vezércikkek?

A rövid cím a tárgyat jelöli meg. Napi szükséghez vagy eseményhez kapcsolódva, sohasem hosszasan, az elbeszélés elevenségével igyekeznek egy-egy témát kimeríteni.

Ahogy a szerkesztő igérte, az ezeralakú Proteusnak, a közéletnek ütereit, hízelgéstől, félelemtől távol próbálja tapogatni. Mindig a legszerencsésebben találja el azt a hangot, mely a közönségnek legjobban hat a szívére.

Így természetes, hogy a Pesti Hirlapnak a társadalom egyre szélesebb rétegeit hódítja meg.

Ívrét alakban, két kis íven sűrű nyomással ad hírt sok mindenről. Kétszer jön egy héten. Már várják a szerdát és a szombatot, mikor megjelenik.

Előfizetőinek száma eléri végül a 6000-et is.

Kossuth háromévi szakadatlan, feszült munka után mégis megelégeli a dicsőséget, 1844 június 30-án kiválik a szerkesztőségből.

A július 1-i szám már Szalay László szerkesztésében jelenik meg. Aztán Csengery Antal neve kerül a lap élére. Mellette Jókai Mór és Szilágyi Sándor segédszerkesztő.

Mi az oka a Kossuth kiválásának? A kiadóval való meghasonlás. Landerer a szerződés feltételeit nem tartja meg pontosan. Ebben viszont benne van a kormány keze. Illetékes urak elérkezettnek látják az időt Kossuth hatásának csökkentésére.

Mikből ered a Pesti Hirlap történeti jelentősége? Milyen tapasztalatok, milyen érzelmi indítékok, milyen eszmények szabnak Kossuth elé irányt a szerkesztésben?

Felhasználja lángeszűen fogsága gyümölcseit. Sok-sok lemondással, szenvedéssel jár a rabsága. Kialakult a politikai magatartása. Kossuth diák korától fogva bőséges olvasmányanyaggal látta el szellemét. Ez országgyűlési közéleti élményeivel, szerkesztői tapasztalataival együtt elég iskolázottságot nyujt a vezéri munkásságához.

Amíg fogságban könyvhöz nem jutott, volt ideje a meditáláshoz. Mikor olvasmányt adtak kezébe, az olvasottak felett gondolkozott.

Így aztán sok értekezés anyaga forgott fejében. De nyilvánossága nem lévén, nem írhatja meg. Magában azonban a kérdések egész sorát tisztázhatja. A reformok egész rendszerét pillantja át. Ennek része van abban, hogy nem kell kísérleteznie. Kapkodás nélkül, a cél tisztán látásával halad előre. Elvi és érzelmi körében következetesen megmarad. Így futhatja meg az egész pályáját. Szándéka félre nem érthető. Útja egyenes a haladásban. — A haladás feltételeinek követelésében mindvégig következetes.

Fogsága után nem azzal kezdi működését, hogy sebeit mutogassa, sérelmeit kiteregesse. A megértéshez közeledik Bécs. Ez látszik az itteni körök intézkedéseiben. Főként a kegyelmi rendeletet megnyert országgyűlés óta. Ezért a lapvezér hangja a kormány ellenében mérsékelt lesz. Annál türelmetlenebbül fordul az ország belső bajainak feltárásához és remélhető gyógyításához.

A nemzeti átalakulásban nem kíván új utat törni. Jó az, amin Széchenyi, Wesselényi, Deák és Batthyány elindult.

Mi a különbség Széchenyi és Kossuth közt?

Széchenyi az ország előkelőségét akarja vezérségre buzdítani az átalakulásban. Ő a megyék fontosságát, politikai súlyát nem kívánja kiaknázni. Kossuth? Mindent a megyékkel! Azok a haladás és új berendezkedés hívatott, természetes szervei. A vármegyékben kell az új eszméknek megvilágosodni, megérlelődni, gyakorlatilag megvalósulni. A központból kiindulva kell az újítási elveknek a nemzet egészét áthatni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Pótcukor, pótgumi, pótüveg, pótbetű

Egész sereg új anyagot talált fel a tudomány — Hogyan lesz a pótanyagokból álandó használati tárgy

A világháborukkal együtt jár az a jelenség, hogy a termeléshez szükséges rendes anyagok egy-egy országban vagy teljesen kifogynak, vagy annyira szűkén vannak, hogy pótlásukról kell gondoskodni. Ezért mutakozik az a jelenség, hogy rengeteg ember foglalkozik pótanyagok előállításának kérdésével. A kémia és egyéb tudományágak fejlettségével magyarázható, hogy a pótanyag kutatása közben sok olyan új dolgot találnak fel, amelyek már nem is pótanyag jellegűek és ezek rendszerint polgárjogot nyernek a háboru utáni gazdálkodásban is.

Ki gondol például arra, hogy a bakelit, mint pótanyag került forgalomba és ma már nélkülözhetetlen anyaga az elektromos iparnak, bakelit telefonjaink vannak, rádióink, fényképezőgépeink, stb. Ahol törhetetlen, savaállo, könnyen tisztitható anyag szükséges, ott megjelent a bakelit. Ma már a legnagyobb gepeken, sőt a legujabb tankokon is bakelitből készült csapágyakat használnak, óriási előnyük, hogy kizárt dolog a csapagykiolvadás. A bakelit sulya a fém csapágynak alig egyhetede.

Nagyon érdekes új anyagunk a Plexiglas. Ez nem más, mit az a törhetetlen furható, könnyen alakítható üveg, amelyet Jókai a jövő század regényében megirt Ma már ezt az anyagot a repülőgép es autógyártasnál , valamint a finom műszerek előallitásánál semmivel sem tudjuk pótolni Ha a pilóta fülkéjébe lövedék hatol, a lyukat Plexiglas darabkával percek alatt meg lehet foltozni.

Világos tehát, hogy ezek nem pótanyagok, bár feltalálójuknak az volt a céljuk, hogy valami más, hiányzo anyagot nélkü özhetővé tegyenek.

Egyik legérdekesebb történelmi multu »pótanyagunk« a cukorrépából előállított cukor. A napoleoni háboruk idején az angol hajóhad egyik legerősebb ütőkártyának szánta, hogy elzárta az utat a tengerentuli cukornádtermelő államok hatalmas tömegű nádcukru elől. Akkor az európai leleményesség és eleterő ugy segített magán, hogy pótanyagot termelt a kontinensen szinte korlátlan mennyiségben rendelkezésre álló cukorrépából. Ez a potcukor Achard mérnök találmánya alapján készült. A különbség csak az volt, hogy senkinek sem jutott eszébe, hogy ezt az uj anyagot pótcukornak nevezze, sőt jellemző módon cukor alatt a répából előállított anyagot értjük és a másikat, a régit, a különbség jelzésére nádcukor elnevezéssel illetjük.

Új anyagot teremtett a Chiléből való salétrom helyett az első világháboru alatt a német vegyi ipar, mely a levegő nitrogénjéből állította elő a salétromot Ma már az egész világon igy termelik a saletromot és az eredeti anyag lett a »pótanyag«.

Sok uj anyag lényegesen felülmulja minőségben az eredetit. Igy a Buna ellenállóbb és igy értékesebb, mint a gumifából termelt gumi. Ha az olmot az újabb mipolam nevű anyaggal helyettesitik és a gumit Bunaval, akkor a kábelvezeték súlya negyedére csökken.

Nyomdabetűt is állitanak elő pótanyagból, ezek ugyanolyan ellenállóak, mint az ólombetűk, súlyuk azonban a régieknek kis töredéke és mindennél nagyobb előnyük, hogy az ólommérgezés veszélyét egy csapásra megszüntetik.

A nehéz fémek helyettesitésére szolgált pótanyag volt kezdetben az aluminium. Ma már repülőgépmotort el se lehet képzelni masból mint ebből az erős es mégis könnyü femből.

A műselyem évtizedekig pótanyag volt, mert nehezen szokták meg a hölgyek Ma már nem is emlékeznek ra, hogy a »műselyem« pótanyag

A telefonkészülékeinknél már észre sem vesszük, hogy preselt műanyagból valók, de ma még megütközünk, ha a vizcsap fogantyúja sajtolt anyagból készült mert megszoktuk a fémből valót

Sok értékes anyagot találtak fel részben a kényszer hatása alatt, másrészt pedig amiatt mert a tudomány túlnyomórészben a kémiai területen végez nagyobb arányú kutatásokat. Nem vitás, hogy a háború után ezekből a ma még »pótanyagoknak« nevezett találmányokból rendes, megszokott targyainkat készitő elsőrangú anyagok lesznek.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Hajnal-utcai lakosok. Mult levelük alapján már eljártunk kívánságukban, de illetékes helyen azt a választ kapták, hogy nem lehet változtatni a dolgon, mert közgyűlési határozaton alapszik és emléksértő lenne esetleges változtatás.

Egyik ujságolvasó. Nyilvánosan nem perrakálhatjuk a dolgot, de becses levelét elküldjük az illető céghez okulásul.

SPORT

DVSC-játékosok tanulmányútja Nagyváradon. A DVSC játékosai, akik már megkezdték a téli pihenőt, vasárnap csoportosan átrándulnak Nagyváradra — tanulmányútra. Megnézik a Nagyvárad—Ujpest Magyar Kupa mérkőzést.

Nagybánya három egyesülete, az NSE, Jó Szerencsét SE és az NPSC 11.000 pengő segélyt kapott az Országos Sport Központtól az erdélyi csapatoknak juttatott segítség kapcsán. Tavaszra sportbizottság száll ki Nagybányára a sporttehetségeket tanulmányozni, mert az a cél, hogy Nagybányát Észak-Erdély sportközpontjává fejlesztik.

A Gamma törökországi portyára megy. A csapat, melyben Nádas, Hárai volt debreceni játékosok is játszanak a portyán. Szófiáig repülőgépen utazik.

Bodolát két hónapra ítélték, mert leütötte a pályán a Kolozsvári AC egyik játékosát, de az ítéletvégrehajtást 6 hónapra felfüggesztették. Meglepően enyhe ítélet.

*

A debreceni Békessy Béla Vivo Club és a DEAC vívói ma utaznak el a kolozsvári vívóversenyre.

*

Elmarad a vasárnapra tervezett **Debrecen—Budapest utánpótlás tornaverseny,** mely a **piarista gimnázium tornatermében került volna lebonyolításra.**

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GÁLOCSY legrégibb, nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa u. 3. sz. T: 28-72. 1232 1. 1.

LEVELEZÉS

KÖZÉPKORU diplomás úriember ismeretségét keresem, aki boldogtalan mint én. Nem birok tovább egyetlen baráti szív nélkül élni. Nem festett, komoly. Leveleket „Életmentő" jeligére. 1876

ALKALMAZÁST nyer férfi

ONÁLLÓAN dolgozó asztalosegéd és tanuló felvétetik, bútor raktár, Kossuth u. 51. 1505 3. 16

KOMOLY, állandó jövedelmet biztosit kereskedelmi ügynökség, keresztény fiatalembernek. — Ajánlatokat „Biztos jövő" jeligére a kiadóhivatalba kérünk 1819

TANULÓ pékségbe, — azonnal felvétetik, Deskó sütöde. Temető u. 22. 1811

CSAPOSNAK józanéletü fiatalembert felveszek, Petőfi-tér 3 1886

FODRÁSZSEGÉDET hölgyfodrász kis asszonyt, tanulót, állandóra felveszek, Nagy, Baltazár 14. 1877

VÁROSHOZ közel fekvő gyümölcsösömbe lóhozértő kiscsaládú hónapos kertmunkást keresek Cím: Piac u. 7. sz. házfelügyelőnél. 1866

TANULÓ fiút azonnal felveszek, Peskó János sütöde. Temető u. 22. 1856

ELSŐRENDŰ munkaerő, sütősegéd, mestervizsgát tett, segédnek vagy társat keres. Cim: Csaba Sándor, Nagyvárad, Kolozsvári u. 33. 1855

ASZTALOS segédet és tanulót felveszek vegyes munkára, Vangor Antal asztalosmester. Kossuth u. 7. 1799

FODRÁSZSEGÉDET, kisegíteni felvesz Huszti, Sámsoni út 69. 1849

ALKALMAZÁST nyer nő

FELÜGYELŐNŐT bizalmi állásra keresek. Ajánlatokat levélben — Kiss Gyula, Máramarossziget, vasúti vendéglő. 1824

GYAKORLOTT szalon cukorka csomagoló lányok felvétetnek, Nyugati u. 48. 1892

HÖLGYFODRÁSZ kis asszonyt vagy férfit felveszek, Vad Elek, Kossuth u. 36. 521

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

FIATAL bejárónő, Ajtó utca 21 szám alá azonnali belépésre felvétetik. 1749 vv.

BEJÁRÓNŐT délelőtti, vagy egész napra, kosztot is, állandóra azonnalra felveszek, Harsányi, Kút u. 1. 1893

ZSIDÓLÁNY, bentlakó mindenesnek, kis család hoz felvétetik, Barna u. 10. sz. 1826

AJÁNLAT

KARÁCSONYRA különösen szép ajándékok, kazetták, kölnik, parfümök, puderek, előnyösen a Földes illatszertárban, József kir. herceg u. 1. (Címre ügyelni) 1260 12. 25.

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserel Pál János szappanosmester, Kölcsei-u. 8. — 1737 1. 19

KABÁTOKAT csináltasson, fordíttasson „Margónál" csinos alakitások 30 pengőtől Bethlen u 29 1937 12 25

SZŐRMEBUNDÁKAT olcsón készit, javit, alakit Köváry szücsmester, püspöki-palota. 1232 12 22

ÉRTÉKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás felelősséggel Favorit, Csapó-u. 24. 125 2. 5

HASZNÁLT szőrmebundák megvételét, eladását vállalom. Kifakult szőrmebundáját újá festi Köváry szücsmester, Kálvin-tér 19. püspöki palota. 1174 1. 8.

ARANYAT fogaranyat s ezüstöt veszek. Aranymüves munkát vállalok Pollák, Hatvan u. 2. 299 1. 8

FALI, irodai naptárak 1943 évre már kaphatók papirüzlet, Hunyadi u. 23 1565 12 21

LEGOLCSÓBBAN fest, tisztit Weisz kelmefestő, Arany János-utca 29. Keresztépület. 1900 vv

HASZNÁLT varrógépet vesz, elad, cserél ifj. Lévai, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

KARÁCSONYRA mese és képeskönyvek nagy választékban Acél antik váriumban, Révész-tér. 742 1. 3.

KARÁCSONYRA lenklöpli, selyem klöpli csipkeszövet anyagokat: grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17.

LEGSZEBB karácsonyi ajándék egy gyönyörü nagy terebélyes fikusz, filodendrin aszparátusz Kapható Hatvan u.. 24. házfelügyelőnél. 1838 vv

KÖZKATONÁNAK extraruhára posztó érkezett. Ruháját karácsonyra elkészitem. Tegdes, Kálvin-tér 19.. 1836

FIGYELEM! Használt szőrmebundáját ne dobja el, vigye Budai szücshöz. Átalakitja, befesti, vagy megveszi, Szent A. u. . sz. 1885

HÁZIPAPUCS szükségletét legolcsóbban a készitőnél szerezheti be. Hozott anyagból is. Hibás papucsát megjavitom Textilfeldolgozó, — Batthyány u. 1. 1880

VASUTAS urak! Kékposztó érkezett, újévre zubbonyát elkészíti, — Tegdes, Kálvin-tér 19. 1879

KERESLET

TÖRT aranyat, ezüstöt, brilliánst magas árban veszek. Takács Sándorné, Piac 66 393 1. 9

ARANYAT, ezüstöt, fogaranyat, legmagasabb árban veszek, Franki, Piac u. 73. 1709 3. v

HASZNÁLATRA keresek női, vagy férfi varrógépet azonnal, József kir. herceg u. 24. 1884

ÉLELMISZER, ITAL

URADALMI téli álló fajalma nagyban és kicsinyben, egész nap, Rákóczi u. 7. pince. 1475 1. 28

NAGY karácsonyi borvásár a MEGA borozóban Kitünő vörös gyógy borok érkeztek. Csapó u 39. sz. 1833

KARÁCSONYI halszükségleteit sziveskedjen előjegyeztetni Halcsarnokban, József kir. herceg u. 2. Vigmozival szemben. Telefon 10-65. Olcsó árak! 520

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden tipust javit, évtizedes gyakorlattal Szabó műszerész, Csapó-u. 84. tel.: 32-54 2. 20. 1534

HANGSZEREK

ZONGORA-HANGOLÁST tizenötéves kiváló képzettséggel vállalok, Vargyas, Nap u. 17. 522 1. 3

ZONGORÁT, tangóharmonikát szájharmonikát, hegedűt hangszereket húrokat legolcsóbban árusit, javit Tanczer hangszerkészitőmester Batthyány-u. 1., emeleten. 803 1. 6

BÉCSBEN képesitett zongora hangoló lelkiismeretes munkát végez Elenstein, Csokonai 17. Telefon: 38-41. 1525

MÁRKÁS rövid, páncéltökés, kereszthúros zongora eladó. Megtekinthető 9—3-ig. Csokonai u 17. sz. 524

BÚTOR

KONYHA-kredenc, gyermekruhák, képek eladók Vilmos cs. 32. 1890

ANTIK hálóbútor eladó Értekezni Piac 22. házfelügyelő. 397 vv

MINEK a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletemben Brilliné Piac 71 udvarban. 476 12. 30.

CSODASZÉP hálók, s ebédlők, kombinált szobák, konyhák, rekamé, hosszú zongora eladó, Kossuth u. 51, bútor raktár. 1505 3. 16

KOMPLETT félháló, matraccal, sodrony betét, rádióasztal, székek, hintaszék, paplan, előkészlet, edények eladók. Csillag u. 54. 507

ELADÓ jó irodai keményfa íróasztal, linoleumlappal. Cím a kiadóban. 1882

UJ SEZLON, rekamé s fotelek eladók. Homok u 142. sz. keresztépület. 1858

KIADÓ LAKÁS kétszobás

KÉT SZOBA, konyha, s fürdőszoba, albérletbe kiadó. Cím a kiadóban. 1889

LAKÁSTKERES

AZONNALRA keresek, központi albérleti, lehetőleg központi fütéses 2 nagy szobás, fürdőszobás lakást. Telefon: 23-28. délelőtt 9—2-ig.. 1865

EGY, vagy 2 ágyas, bútorozott szobát keresek, azonnalra, fütéssel. Címeket „Kovács Márton" jeligére a kiadóba kérek 1852

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

KERESEK február 1-re üzlethelyiséget Piac utcán, esetleg más forgalmas helyen. Közvetitőt díjazok. Cím a kiadóban 508

ELVESZETT

17-én ESTELI vonatról, Nyilastelepen leszállott útitársam ott felejtett aktatáskáját átveheti Nyil u. 72 Makay. 1859

CSÜTÖRTÖKÖN este a Dégenfeld-téren elveszett kézitáska. Megtaláló a táskát és a pénzt megtarthatja a benne levő élelmiszerkönyveket jutalom ellenében adja le Pacsirta u. 2. 1863

A VÁGÓHID elől elveszett veres tehén, bal farán nyírott K A monogram. Nyomravezető jutalomban részesül. — Tengerész u. 2. Telefon 14-08. ifj. Szücs Béla. 523

HARSÁNYI János, — Nagyhegyes 1. sz. 5 személy kenyér gabonajegyét elvesztette. Kérem leadni. 1850

VEGYES

DISZNÓÖLÉST vállalok helyben, vidéken, tanyán. Levelekre válaszolok. Szuhanics Mihály hentessegéd, Jánossy u. 81. szám. 783 12. 31.

RITKA bélyegiebetüzések, blokkok és sorozatok, jutányos áron eladók. Cím a kiadóban. 1847

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

SIBAKANCS, 41-es dupla talpu, legjobb minőség, eladó. Mikepércsi út 18. sz. 1809

ALIGHASZNÁLT 43as tiszti csizma eladó. Polgár szállitási iroda. — (Iparkamara épület) 1894

PERZSAbunda, majdnem új és egy férfi városi bunda, sürgősen eladó Megtekinthető Katz szőrmeüzletben Piac u.. 79. sz.

KÖZÉP- termetre alighasznált fekete zakó, 40 sz. francia szabású egész cipő eladó. Miklós u. 51. 1873

SZŐRMEbéléses városi bunda; böméretü, kifogástalan állapotban eladó. Csapó u. 78 1860

BOXCSIZAM, börtalpal, 42-es, jutányos árban eladó. Csapó u.. 26. I. em. Kende. 1803

TÉLIKABÁT, erősebb férfinek, fekete, eladó. Megtekinthető 11—2 között, Thaly Kálmán u. 4. 1857

INGÓSÁG VÉTEL

JÓÁLLAPOTBAN levő tolószéket — keresünk megvételre. Cím a kiadóban. 1701

FVESZEK porszivó, parkett, fró, varrógépet, kerékpárt, rossz gumikkal is. Soltész. Kálvin-tér 2. 1878

INGÓSÁG ELADÁS

ELADÓ étkezdébe, vagy nagyobb konyhába való pléhezett mosogató Honvédtemető u. 6 1530 vv.

EGY jó gyermekkocsi kis hibával eladó Domahidi u. 4. 1884

CSERÉPKÁLYHA, szép darab eladó. Petőfi-tér 3 1881

SZŐRME gallér és sodrony ágy eladó. Hatvan u. 2. I. em. 1. 1867

GYUJTÓ mágnesek kisebb-nagyobb méretü ön indítók 6 és 4 lóerős. — Egy pár 42 durábel csizma, három kerekü tricikli, 175 köbcentis magános Puch motor, motorvillák eladók, Hatvan u. 70. sz házfelügyelő. 1851

GAZD. TERMÉNYEK

ELADÓ öt mázsa kelkáposzta, öt mázsa karalábé és kilencszáz darab 180 cm. fenyő karó. Timár u. 25. Tóth. 1841

GAZD. ESZKÖZÖK

KÁPOSZTÁS kádak, sózódézsák eladók. Ugyanott javitások gyorsan készülnek. Nap u.. 4. 1794

ELADÓ HÁZ

JÓKÁRBAN levő, jövedelmező ház sürgősen eladó. Csillag u. 33. 1812

SAROKHÁZ, Meszena u 31. Szőkénél. Közvetitő: díjazok. 1869

ELADÓ HÁZHELY

HÁZHELY eladó Hajdúszoboszlón, Rákóczi u. 74. szám alatt, az állomás közelében, hatszáz négyszögöl. Szurmay u 1. sz. alatt, a fürdőtől nem messze 425 négyszögöl. Értekezni lehet mindkét telek ügyében Hajdúszoboszlón. Rákóczi u. 74. 1675 vv

ELADÓ FÖLD

15 HOLD prima fekete föld Hajdúszoboszlón eladó, Közvetitőt díjazok Cím a kiadóban. 537 vv

ELADÓ ÁLLATOK

KETTŐ darab kéthónapos mangalica eladó. — Egy darab erős férfi kerékpár, új gumival, egy darab 25 literes kanna eladó, Voloffka u. 3. 1846

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető SZIGETHY KÁROLY